І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8749
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 9. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го СІЧНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 15, 1964 No. 9. VOL. LXXI.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ПРОГОЛОШУЄ ЮВІЛЕЙНИЙ РІК, ЗАКЛИКАЮЧИ СВОЇХ ЧЛЕНІВ ВІДЗНАЧИТИ 70-РІЧЧЯ УНС ВІДПОВІДНИМИ ІМПРЕЗАМИ ТА ПОСИЛЕНОЮ ПРАЦЕЮ

АМЕРИКА В ОКОВАХ СНІГУ Й МОРОЗУ

СНІЖНА ХУРТОВИНА СПАРАЛІЗУВАЛА КОМУНІКАЦІЮ В ЧИСЛЕННИХ СТЕЙТАХ

Ню Йорк. — Цілий понеділок 13-го січня шаліла сніжна хуртовина у східніх стейтах, яка при низькій температурі нижче 20 ступнів зовсім спаралізувала комунікаційні засоби. Летовища були закриті, автостради деякі були не до вжитку, автобуси прибували з кількагодинним спізненням, навіть деякі підземні залізниці в Ню Йорку курсували ненормально, головним чином ті лінії, які частинно ідуть не під землею. В місті Ню Йорку нападало 12 цалів снігу, вітер із швидкістю до 30 миль на годину курив снігом на всі боки, що важко було пройти вулицею. Вночі температура впала до 11 ступнів. Поліція повідомила про 12 смертних випадків у зв'язку із снігом. Школи припинили навчання, навіть деякі коледжі. Сніжна хуртовина викликала те, що на автострадах станули авта, бо не могли вони рушити з місця. Коло Толідо, Огайо, понад 300 авт стояли в снігу цілу ніч з неділі на понеділок. В Брістоль, Вірджінія, автобуси не могли їхати з пасажирами, які шукали нічлігу в приватних помешканнях. В деяких місцях насипи снігу виносили до 10 стіп і внаслідок цього коло міста Кентленду в Індіяні сотки авт мусіли стояти в снігах, а 2 000 пасажирів не могли дістатися до місця праці. Залізнича компанія Ню Йорк Сентрал вислала вантажний поїзд по них, який завіз їх до Фовлер в Індіяні. Сніжна хуртовина з неділі й понеділка була внаслідок того, що в районі Ню Йорку зударилися два струми холодного повітря: один із Канадійських Скелястих гір, а другий із Південної Каролайни. Бюро погоди в Ню Йорку занотувало три блискавиці з громами між 1-ою й 3-ою годинами по полудні. В місті Ню Йорку автовий рух був мінімальний, курсували тільки автобуси та вантажні авта з гусеницями на колесах. Уряд здоров'я остерігає старших людей у віці понад 40, щоб не відгортали снігу, бо це праця для молодших осіб, головним чином старших дітей, які люблять бавитися снігом. Громи й блискавиці занотовано і у Вашингтоні та в деяких місцях стейту Ню Джерзі.

Слідча комісія в справі вбивства Президента працює в шістьох напрямках

Вашингтон. — Члени окремої комісії, яка веде слідство в справі вбивства президента Кеннеді, і яку очолює головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ерл Воррен, працює в шістьох напрямках. Одна група її членів разом із дорадчим правничим персоналом старається докладно пізнати діяльність президента Лі Освальда, головним чином в дні 22-го листопада. Друга справа — це життя й діяльність Освальда та його знайомих, його ідеї та психологія. Третя проблема — це побут Освальда в морській піхоті та перебування в СССР. Четверта фаза слідства — це вбивство Освальда на поліційній станиці в Далласі на тлі тих всіх суперечних відомостей, яким робочо фактично можна стати. П'ятий пункт слідства, — це історія Джека Рубенстейна (Рубі), який зумів впхатися між поліцистів та вбити пострілом з пістоля Освальда. В кінці слідча комісія мусить виясняти справу особистої охорони покійного Президента. Тут допитуватимуть членів Секретної Служби, агентів Федерального Бюра Інвестигацій, поліції в Далласі та те, чи ненависть частини місцевого населення мала вплив на вбивство Президента. Правний дорадник комісії Лі Ренкін заявив, що члени й дорадники її стараються знайти повну правду та подати її до відома американському народові. Нюйоркський щоденник „Джорнал Амерікен" повідомив, що комісія Воррена співпрацює з Центральною Розвідчою Агенцією ЗДА та з західньо - німецькою розвідкою, перевіряючи свідчення Богдана Сташинського, вбивника провідників українського визвольного руху, д-ра Лева Ребета і Степана Бандери.

Фармерська продукція збільшується, хоч прибутки фармерів меншають

Вашингтон. — Фармерська продукція в минулому році 1963-му збільшилася рекордово, хоч в деяких районах була посуха. Коли пересічну продукцію з 1957—959 року прийняти на 100, то в минулому році вона становила — 112%, а давніший рекорд був в 1960-му році — 108%. При тому треба згадати, що посівна площа збільшилася тільки на 2%, а решта збільшення продукції йде на рахунок технологічних та наукових здобутків і кращого використання фахових робітників. Представники фармерів заявляють, що секретар рільництва Орвіл Л. Фрімен мусітиме діяти в цій справі, бо теперішній стан не може довго тривати, щоб вся економіка ЗДА зростала, а фармери щоб однochасно із зменшеним прибутком працювали.

Українська Служба Божа в латинській катедрі в Аллентавні, Па.

Ню Йорк. — У зв'язку із Ювілейним Тижнем в латинській Катедрі в місті Аллентавні в Пенсилвенії о год. 4-ій по полудні дня 19-го січня відправиться Служба Божа в нашому українському обряді. Проповідь виголосить римо-католицький Єпископ Пресвященний Мак Сей. Цю Службу Божу передаватиме аллентавська радіостанція на цілу Пенсилвенію. Отець монсиньор Стефан Тиханський, старанням якого відбудеться ця Богослужба, запросив хор ім. Митрополита Шептицького з Ню Йорку під дир. проф. Романа Левицького взяти участь в цій Службі Божій. Радіова передача триватиме цілу годину від 4-ої до 5-ої години по полудні в неділю 19-го січня.

В АМЕРИЦІ

● Тепер виявляється, що звіт у протоколі окремої комісії, яка досліджувала справу шкідливости куріння на здоров'я людини, пильнували так само, як найважливіших оборонних таємниць. Друкарі, які друкували цей звіт, були так трактовані, як під час друкування військових таємниць. Цю таємну звіту оберігали впродовж 14-ох місяців, аж поки не надрукували цілого звіту 11-го січня цього року.

● В Конгресі є аж чотири законопроєкти, які пропонують вирішити справу куріння тютюну у зв'язку з людським здоров'ям. Один законопроєкт хоче, щоб на пачках цигарок була осторога, що куріння шкодить здоров'ю; інший проєкт пляне дати напис, чи фільтер дійсно зменшує небезпеку від куріння і ще інший законопроєкт вимагає, щоб на пачках була подана скількість нікотини та тютюнової багі.

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО УРЯДУ у справі Ювілейного Року УНС

СОЮЗОВЦІ!

У цьому, 1964-му Році Божому ввесь український нарід, а з ним і багато культурних народів світу врочисто відзначать 150-річчя з дня народження найбільшого Сина України та співця вселюдської волі і справедливости, Тараса Шевченка. Ми, українці в Америці, відзначимо ці роковини встановленням та відкриттям величного пам'ятника нашому Кобзареві в столиці країни, Вашингтоні. Вся наша діяльність у цьому році проходитиме під знаком цих роковин та цієї історичної події, якою буде відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні.

Для нас, членів Українського Народного Союзу, цей Шевченківський рік має подвійне ювілейне значення. В ньому бо ми відзначаємо 150-річчя з дня народження нашого Патрона і рівночасно 70-річчя з дня заснування нашої організації, Українського Народного Союзу, що сповниться в День батька нашої країни, Юрія Вашингтона, 22-го лютого.

Український Народний Союз був заснований 70 років тому, 22-го лютого 1894-го року, під впливом Шевченкових ідей, під впливом виписаних в заголовку офіційного органу УНСоюзу, „Свободи", Шевченкової науки: „І чужому научайтесь, свого не цурайтесь!" та Шевченкової ідеї, що тільки „в своїй хаті своя правда і сила, і воля!"

Повних 70 років здійснює Український Народний Союз ці ідеї свого патрона, Тараса Шевченка, створивши на вільній американській землі неоціненні вартості та й сам перетворившись у справжню „українську заморську твердиню". Тим то й 70-річчя нашої організації, що припадає на цей Шевченківський рік, заслуговує на те, щоб його відповідно відзначити.

Для цієї мети проголошуємо цей, 1964-ий рік ЮВІЛЕЙНИМ РОКОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ і закликаємо всіх Союзовців відзначити цей рік відповідними імпрезами та збільшеними й додатковими зусиллями в змаганні до здійснення тих високих ідеалів, що їх вписали на Союзовому прапорі його батьки-піонери 70 років тому!

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Головний Екзекутивний Комітет:

Иосип Лисогір — гол. предсідник, Степан Куропась і Анна Герман — заступники гол. предсідника, Ярослав Падох — гол. секретар, Роман Слободян — гол. касир;

Головна Контрольна Комісія:

Володимир Галан, Володимир Коссар, Петро Пуцило, Іван Кокольський, Іван Іванчук;

Головна Рада:

Богдан Зорич, Богдан Мельник, Ярослав Гук, Тарас Шпікула, Дмитро Шмагала, Василь Гуссар, Андрій Джула, Анна Чопик, Іван Одежинський, Гелен Олек, Осипа Оліниевич, Мирон Куропась, Марія Демидчук, Олена Штогрин.

Д-р ҐАЛАН ВЗЯВ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ У БІЛОМУ ДОМІ В СПРАВАХ ІМІГРАЦІЇ

Д-р Володимир Галан

Вашингтон. — В понеділок 13 ц.м. голова Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК), д-р Володимир Галан, на особисте запрошення від президента Линдона Джонсона був у Білому Домі на спеціяльній нараді з нагоди зголошення в Конгресі нового іміграційного законопроєкту. На цій нараді, на якій були приявні представники американських допомогових організацій та заінтересовані в тій справі сенатори і конгресмени, президент Джонсон заявився за зміною старого т. зв. квотового закону і подав причини, що вимагають цих змін та запропонованого нового законопроєкту. У тому новому законі була б скасована система допускання нових імігрантів до ЗДА за згори устійненими квотами від окремих держав, а в основу був би прийнятий принцип — допускати іміграцію осіб, потрібних для З'єдинених Держав, і тих, які тут мають своїх кревних чи інших близьких їм осіб. У тому самому змислі висловились сенатори Філіп А. Гарт, демократ з Мишигену, і Кеннет Кітінґ, республіканець з Ню Йорку, та конгресмен Майкел Фіґен. Після цих заяв, Президент дякував усім приявним і просив їх допомагати в ділі переведення заповідженого нового іміграційного закону та в його реалізації. Д-р В. Галан опісля в розмові з Президентом подякував йому від імени ЗУАДК'у за його прихильність до справи нового припливу імігрантів. Після наради у Білому Домі та зустрічі з Президентом, д-р В. Галан мав ще зустріч з високими урядовцями Державного Департаменту, зокрема з першим головою іміграційної служби, який ще в 1946-му році виявив був свою велику прихильність до української нової іміграції та сам подав ідею спровадження до Америки в цілості Капелю Бандуристів. Д-р В. Галан розмовляв теж із спеціяльним асистентом Президента Кеннетом О'Доннелом. Запрошення голови ЗУАДК'у на цю нараду у справі вирішення нового іміграційного закону, що має для американсько-українськоі громади і всіх українців велике значення, вказує ще раз на повагу і довір'я, якими користується адміністрація державою ЗУАДК, який тому й заслуговує на повну підтримку збоку всієї української громади у вільному світі.

ЗМЕНШИЛОСЯ ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ

Вашингтон. — Департамент Праці повідомляє, що число безробітних в місяці грудні минулого року значно зменшилося і становило 5.5 відсотка всіх робітних сил країни, а в листопаді 1963 цей відсоток виносив 5.9 відсотка. В грудні було 3,846,000 безробітних, на 90,000 менше в порівнянні з листопадом. Число затруднених в грудні виносило 69,206,000, що було на 1,115,000 більше в порівнянні з груднем 1962.

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

В СПРАВІ ЮВІЛЕЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ

СОЮЗОВЦІ!

Ввесь 1963-ий рік ми вели ювілейну кампанію для відзначення 70-річчя „Свободи", і завдяки Вашій працьовитості та відданості УНСоюзові ми покінчили її помітним успіхом. Чотири з половиною тисячі нових членів прибуло нашій великій організації, членство якої у жовтні минулого року переступило 83,000, а з кінцем грудня наблизилося до 84,000. Муравлина праця, з якою Ви збирали ці нові тисячі наших земляків у національно свідомих рядах Батька Союзу, принесла велике досягнення не лише йому, але також всій українській громаді в Америці і Канаді. Во тільки в організованім гурті наша сила й наша майбутність.

Рівночасно із заслуженою подякою за дотеперішні труди й успіхи, закликаємо Вас до нової праці. З Новим Роком ми вступили у дуже важливий період існування УНСоюзу. В місяці лютому цього року завершиться 70 років існування і піонерської праці нашої установи. Цей ювілейний рік має завдання запевнити дальший розвиток УНСоюзу. Тому проголошуємо оцим нашу нову ювілейну кампанію і до участи в ній закликаємо Вас усіх.

МЕТА ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ — 7,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ!

Ми віримо, що Ви виконаєте це нове завдання з таким самим запалом і відданістю, з яким досі виконували всі попередні обов'язки, з яким наші союзові піонери творили сьогоднішню союзову силу. Ми певні, що Ви здобудете намічений успіх і запишете свої імена в історії УНСоюзу, як гідні наслідники своїх попередників-піонерів.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ!

Закликаємо Вас усіх, хто ще не став в рядах УНСоюзу, включитися в них і спільно з вісімдесят чотирма тисячами нашого організованого членства не тільки здобути матеріяльне забезпечення, без якого не обійдеться ніхто в цім краю, але також спільними силами великої організованої громади змагати до піднесення на щабель вище нашої української спільноти в Америці і Канаді та до збільшення її пошани серед інших. Хто з Вас уже є членом УНСоюзу, того закликаємо піднести своє життєве забезпечення, щоб здобути справжню матеріяльну безпеку для себе та своїх родин.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

Иосип Лисогір, гол. предсідник
Степан Куропась, заст. гол. предс.
Анна Герман, заст. гол. предс.
Роман Слободян, гол. касир
Ярослав Падох, гол. секретар

ВИНАГОРОДИ ВІДДІЛОВИМ ОРГАНІЗАТОРАМ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ В ЮВІЛЕЙНІЙ КАМПАНІЇ

У новій, тількищо проголошеній ювілейній кампанії за видатну розбудову УНСоюзу в році його сімдесятиріччя, зобов'язуватимуть ті самі, підвищені, грошові винагороди, які зобов'язували в минулому році під час кампанії для відзначення 70-річчя „Свободи".

Головний Екзекутивний Комітет, проголошуючи цю ювілейну кампанію, вирішив признати, в додатку до цих підвищених звичайних винагород за придбання нових членів, також цінні надзвичайні винагороди, як матеріяльного, так і почесного характеру.

1. Надзвичайні грошові винагороди за більше число членів.

В додатку до звичайних грошових винагород за приєднання нових членів, хто здобуде впродовж одного календарного кварталу 10 або більше членів, одержить ще надзвичайну винагороду, а саме: за 10-19 членів — $3.00 від особи; за 20-29 членів — $5.00 від особи; за 30 і більше — $6.00 від особи.

2. Три грошові премії за найбільше число приєднаних членів.

Крім звичайних та надзвичайних винагород за приєднання членів, встановлено ще три грошові премії в сумі найбільшого числа членів, з тим застереженням, що це число не буде нижче за 100.

3. Безплатний побут на „Союзівці" за приєднання 50 і більше членів.

Крім грошових винагород та премій, особи, які приєднають для УНСоюзу під час цьогорічної кампанії 50 членів, одержать право на безплатний побут на „Союзівці" впродовж одного тижня. За кожних дальших 50 членів прислуговуватиме право на дальший тижневий безплатний побут на цій оселі.

4. Енциклопедія Українознавства для найуспішнішої організаторки.

Найуспішніша організаторка, тобто жінка, яка здобуде найбільше число нових членів впродовж 1964 року, але не менше як 25, одержить, як додаткову винагороду, перший том англомовної Енциклопедії Українознавства, який саме появиться заходами УНСоюзу.

5. Енциклопедія Українознавства для найуспішнішого організатора-студента.

Таку саму додаткову премію одержить той організатор-студент, який здобуде найбільше число нових членів впродовж цілого ювілейного року, під умовою, що приєднає не менше як 25 членів.

6. Пам'яткова відзнака сімдесятиріччя.

Усі організатори, які здобудуть впродовж 1964 року по 25 або більше членів, одержать пам'яткові відзнаки, видані з нагоди 70-річчя УНСоюзу. Ці відзнаки у наступних роках і на черговій конвенції свідчитимуть про совісно виконаний ювілейний обов'язок союзових діячів.

7. Почесні відзначення: плякети та членство в Клюбі Заслужених Союзовців.

Особи, які приєднають у цьогорічній кампанії по 25 або більше членів, також стануть членами Клюбу Заслужених Союзовців за 1964 рік і одержать почесну дубову плякету з відзнакою УНСоюзу та відповідним написом.

8. Переходовий прапор для найкращої округи.

Найкраща Округа, тобто така, Відділи якої здобудуть найбільше число членів в часі цілої кампанії, одержить від УНСоюзу окремо виготовлений прапор, на одній боці якого буде зображена відзнака УНСоюзу, а на другім портрет патрона УНСоюзу, Тараса Шевченка, з відповідним написом.

У ПАНАМІ СПОКІЙ — ВСТАНОВЛЕНО „КОМІСІЮ СПІВПРАЦІ"

Панама. — У Панамі настав спокій, панамський уряд видав заклик до свого 1,200,-000 населення, щоб воно вернулось до нормального життя та мало довір'я до влади. Президент Панами Роберто Чіярі запевнив своїх земляків, що він буде старатися осягнути з З'єдиненими Державами „чесну і гідну розв'язку існуючих розбіжностей". До заспокоєння атмосфери значно причинилося встановлення так званої Спільної Комісії Співпраці, в якій репрезентовані ЗДА й Панама по одному цивільному й одному військовому представникам під головуванням амбасадора Дон Мануеля Трукко з Чіле. Американськими репрезентантами в тій Комісії є політичний дорадник губернатора Роберта Флемінґ, Вільям Болтон, і генерал Джордж Марбрі. Висланий президентом Джансоном до Панами в минулому тижні асистент державного секретаря для між - американських справ Томас Манн передав названій Комісії список вулиць і площ, на яких повинні стояти військові стійки для гарантування спокою одначе на терені Панамської Республіки, як американської Зони Каналу. Зате нове загострення в американсько - панамські відносини внесла вимога Панами, щоб ЗДА відкликали з Панами свого шаржа д'аффер Воллеса Стюарта. Ця вимога будім-то потверджує попередню заяву президента Чіярі, що він не відновить дипломатичних взаємин з Америкою перед виборами, які мають відбутися в Панамі в травні ц. р. З другого боку, американські коментатори переконані, що коли Америка погодиться переговорити комплекс питань, що непокоять американсько - панамські взаємини, то панамський президент зревідує своє становище. Пресовий секретар президента Чіярі виявив, що Панама вимагає ревізії існуючого від 1906 року договору в таких головних пунктах: скасувати клявзулю про безтерміновість існування американської влади на терені Зони Каналу та взагалі безтерміновість договору; зменшити теперішню ширину Зони Каналу 10 миль, яка — мовляв — не потрібна для оборони Каналу, бо тепер цю оборону Америка переводить з Флориди; підвищити річне „комірне" панамському урядові за Зону Каналу, та підвищити платні панамським робітникам в Зоні. Президент Чіярі буцімто з'ясував ці вимоги в двократних розмовах із Томасом Манном. Внаслідку 4денних антиамериканських заворушень в Панамі згинуло найменше 24 осіб і к. 350 було ранених.

Після повороту Томаса Манна, що очолював 5-членну надзвичайну делегацію ЗДА до Панами, до Вашингтону, в Білому Домі відбулася під проводом президента Джансона нарада з участю державного секретаря Діна Раска і секретаря оборони МекНамари — над дальшою політикою у відношенні до Панами.

У Занзібарі „ліва" революція скинула султана й проголосила республіку

Найробі, Кенія. — В минулу неділю 12 січня націоналістична муринська Афро-Шіразі партія і комуністична Умма-партія перевели збройний переворот на острові Занзібар на Індійському океані, де щойно 10 грудня мин. року проголошено державну самостійність. Занзібар був британським протекторатом а ставши державою, залишився в Британському Коммонвелті. Не відомо, чи залишиться надалі, бо до влади дійшли „ліві" робітничі лідери та явні комуністи. Шейх Абдул Раман Мохаммед, який став в новому режимі міністром закордонних і військових справ, ввесь день перед переворотом перебував на нарадах в амбасадах кубинській й комуно-китайській в Дер ес Салям, столиці Танганьїки, віддаленої за 45 миль від Занзібару. Султан Занзібару і його уряд — араби, що правили над більшістю муринів — втекли на корабель поза засягом стрілів революційного загону яких 600 озброєних осіб. Революціонери, які заволоділи радіостанцією, летовищем і державними будинками, проголосили республіку, а її президентом став колишній лідер місцевої робітничої спілки Абейд Каруме. Революція сталася на тлі ворожнечі між більшістю 230.000 африканців та меншістю 50.000 арабів.

В Каїро відбувається з'їзд арабських монархів і президентів

Каїро. — Від понеділка 13 ц. м. почалась в столиці Об'єднаної Арабської Республіки конференція монархів і президентів та їхніх міністрів закордонних справ — 13-х членських країн Арабської Ліги, які з'їхались на запрошення президента названої Республіки Абдель Ґамаля Нассера задля устійнення спільного фронту у зв'язку з ізраїльським пляном зробити відногу ріки Йордану задля наводнення пустині Неґев. Арабський світ уважає, що Йордан є рікою Ливану, Йорданії і Сирії і рішуче противляться ізраїльському плянові. З ізраїльського боку твердять, що Йорданія на власну руку відвернула корито ріки Ярмук, доплив Йордану, та що названі арабські країни нічого на ізраїльському пляні не втратять і що головне корито Йордану залишиться те саме. Для арабського світу з'їзд „на вершинах" у Каїро має те найголовніше значення, що наражуються там спільно вчорашні противники, як ось названий президент Нассер і йорданський король Гуссейн, Нассер і його противник саудійсько-арабський король Саүд чи марокканський король Гассан II і альжирський президент Ахмед Бен Белла.

У СВІТІ

● Колишній французький прем'єр, Гю Молле, лідер французьких соціял-демократів, розпочав друкувати в щоденнику „Ле Популер" статті на тему доцільности чи шкідливости спілки соціял-демократів з комуністами у виборчому фронті при виборах до парляменту. Серед французьких соціялістів є сильна тенденція проти союзу з комуністами.

● В африканській державі Ґані загострено пресову цензуру після нібито атентату на її диктатора Кваме Нкрумаха. Пресова політика в тій країні дуже дивна. Наприклад — не подано там ні слова про демонстрацію ганських студентів у Москві проти расизму москалів, бо — за твердженням ганських „соціялістів" — в „соціялістичних" країнах „нема" расової ненависти.

● 68-а конвенція індійської Конгресової партії, вперше в історії тієї партії відкрилася в півночі четвер під непрявність свого голови, 74-літній прем'єр Джавагарлал Неру лежав в недалекому від цієї партійних нарад будинку з частинним паралічем після легкої мозкової атаки. Неру, учень Магатми Ганді, став після вбивства Магатми духовим батьком індійців і фактичним лідером керівної Конгресової партії.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Лекція в Панамі

Протиамериканські криваві демонстрації, що сталися в другій половині минулого тижня в Панамській Республіці, вибухли нібн спонтанно, як реакція на нехіть учнів американської середньої школи на терені Зони Каналу вивісити поруч американського також панамаський прапор. Проте, ця „прапорна справа" була щонайвище іскоркою, яка впала в бочку пороху, що її пляново приготовили імпортовані та місцеві комуністи, спритно використовуючи латиноамериканський націоналізм у кампанії проти „енкі-імперіялізму.'. Досить пригадати, що тільки минулого року з Панами виїхало до Москви і Гавани коло 300 осіб для спеціяльного вишколу в революційно-підривній роботі й панамські власті кожного місяця виявляють і палять пересічно 12 тонн комуністичної бібули, імпортованої з Куби.

Систематичне підміновування відносин в Панамі не було тайною для американців. Ось, наприклад, американський амбасадор в Панамі, Джозеф С. Фарленд, наполегливо вимагав, щоб центральні американські власті звернули пильнішу увагу на ті відносини і старалися протидіяти їм політичними та економічними заходами. Американська преса твердить, що названий дипломат перестерігав, що поступки престижевого характеру, як от згода президентів Айзенгавера і Кеннеді на вивішування панамського прапору поруч з американським на терені Зони Каналу, та підвищування щорічної заплати за „винайммлення" Панамського каналу, не розв'яжуть проблеми панамсько - американських відносин.

Ці відносини датуються від перших років цього сторіччя. У листопаді 1903-го року ЗДА підтримали самостійницький рух Панами проти Колюмбії, в межах якої вона перебувала, визнали суверенність Панами й дістали від неї у безтермінове посідання смугу землі 10 миль шириною і 50 миль довжиною — для збудування там Каналу. Цей канал відкрито 15-го серпня 1914-го року — чудо новітньої техніки, створене у співпраці французьких інженерів і американських капіталів. Канал коштував Америці коло $400 000 000. У 1913 році ЗДА, крім одноразової готівкової рекомпенсати у висоті $10 000 000, почали платити Панамі річного „комірного" по $250 000. Відтоді ця сума, щораз підвищувана, дійшла в минулому році близько до двох мільйонів. Бюджет Панамської Республіки, яка має 28 000 квадратових миль і кругло 1 000 000 мешканців, залежить від тих вплат ЗДА і від праці, що її мають панамці у Зоні Каналу, яка є під американською адміністрацією і нараховує — на 520 кв. милях — кругло 36 000 постійних американських мешканців. Панамські робітники дістають платню, однакову з американськими, панамці посилають своїх дітей до заснованих американцями шкіл. Але сірих панамців коле в очі кращий лад, чистота і вищий життьовий рівень в Зоні Каналу, аніж в решті Панамської території, тим паче, що між Зоною Каналу і Панамською Республікою нема кордонних стовпів ані тим паче, будь-якого кордонного „муру". Хвиля деколонізації, що пішла по світу, й націоналізація Єгиптом Суезького каналу підсилили націоналізм панамців. Прихід у Кубі до влади Фіделя Кастра додав пального до того вогню.

Відповідальні панамські діячі, хоч і мусять рахуватися з настроями вулиці, особливо у зв'язку з близькими виборами, здають собі справу, що перед ними стоїть альтернатива: або жити в згоді із ЗДА, або стати сателітом. Знову ж американська політика повинна в більшій мірі рахуватися з поміркованими прозахідніми колами Панами. Пролита у Панамі минулого тижня кров повинна стати лекцією для обох сторін.

Шкідливий дим

10-членний Дорадчий комітет Генерального Лікаря в справі курення і здоров'я, простудіювавши тисячі лікарських свідчень та стверджень, прийшов до сподіваного висновку, що курення, зокрема курення папірос, має рішальний вплив на розвиток ряду загрозливих недуг, передусім недуги пістряка легенів, кровоносних судин, серця та ін.

Навряд чи є багато осіб з тих що курять, і тих, що не курять, які не знали б і не здавали б собі справи з цієї істини. Вони знають її вже давно — від свого лікаря чи від своїх власних грудей, горла або голови. А проте, уживання „курива" в багатьох країнах, зокрема в Америці, з кожним роком збільшується, до чого в немалій мірі причиняється рафінована реклямa. Курення поширилось також на жіноцтво та на молодь, і нині вже нерідко можна бачити підлітка в клубах тютюнового диму.

Висновок Дорадчого комітету, хоч і очікуваний, має велике значення і вартість, дармащо він тільки потверджує вже раніше зібрані й відомі факти шкідливого впливу курення на здоров'я людини. Важливий він, зокрема тим, що його вже не можуть ігнорувати численні суспільні організації й групи, які інтересуються суспільним здоров'ям та дбають про нього, як також виховні установи, тютюнова промисловість і, головно, сам Уряд.

Сьогодні важко ще передбачити, як виглядатиме акція проти курення, але вона вже зарисовується в численних пресових коментарях та публічних виступах у зв'язку з проголошенням звіту Дорадчого комітету. В цій акції головна увага буде скерована на молодь. Можна передбачати ряд урядових заходів, але найбільше значення матимуть таки виховні заходи.

Боротьба проти курення має два виразні аспекти: припинення або бодай значне обмеження звички курення у тих, що її вже набули, і запобігання цій звичці у тих, що ще не попали в її неволю. В першому випадку не можна очікувати повного успіху негайно. Але він буде. В другому випадку можна мати повний успіх, якщо справі буде приділена відповідна увага.

Немає сумніву, що наша громада повинна включитися в цю акцію. Кожний, хто курить, повинен — якщо не може радикально позбутися цієї звички — щонайменше скоротити курення до мінімуму. Одночасно треба докласти всіх зусиль, щоб „армія курців" не мала поповнення. У цьому рішальну ролю можуть відіграти школи і молодечі організації. Абстиненція від курення повинна бути в статутах цих організацій.

Колись на західньоукраїнських землях під польською окупацією більшість української молоді не вживала тютюну й не пила горілки з патріотичного обов'язку: тютюн і горілка були державним монополем, отже хто їх купував, той підтримував чужу владу. Дбати про власне здоров'я і здоров'я народу належить також до патріотичних обов'язків, і державна влада готова їх обстоювати навіть втратою більйонів долярів прибутку, що їх має з податків від цигарок та тютюну. Боротьба проти того шкідника, що ним є тютюновий дим, буде успішна, якщо її поведуть водночас державна влада і суспільність, бо й здоров'я народу є їх спільною відповідальністю.

Мих. Килинний

БРАЗИЛІЯ „ДОТОРГУВАЛАСЬ" З МОСКВОЮ

Куритиба. — Ще за президента Жуселіно Кубічека не раз у парляменті та в лівацькій пресі підносилися голоси, що Бразилії для її „економічної незалежности" конче потрібно встановити дипломатичні й торговельні зв'язки з Совєтським Союзом. Тоді, запевняв дехто в парляменті, з СССР до Бразилії попливуть всякі добра запівдарма, і країна вийде з фінансової та економічної кризи, а промисловість та сільське господарство почнуть „бурхливо розвиватися". Однак, Кубічек узяв до уваги застереження компетентних осіб, їхні передбачення, що Бразилія із торгівлі з СССР нічого не скористає, зате матиме безліч комуністичних аґентів, і до самого кінця свого президентства так і не вирішив остаточно справи взаємовідносин з червоною Москвою.

„Надолужити прогаяне" взявся його наступник, президент Жаніо Квадрос. За короткий час його урядування в країні постала справжня пропаґандивна психоза довкола тих „величезних користей", які чекають на Бразилію, коли вона встановить безпосередні зв'язки із СССР. І Жаніо Квадрос поспішив їх встановити. Він оправдувався тим, що для піднесення бразилійської економіки конче потрібна жвава торгівля із Совєтським Союзом та іншими комуністичними країнами, а через те, що там не існує приватних фірм, слід передусім наладнати дипломатичні зв'язки . При цьому він посилався на приклади Німеччини, ЗДА та Франції, які хоч і мають дипломатичні і торговельні зв'язки з Москвою, а проте їхні демократичні режими не зазнали ніякої шкоди. Забував тоді президент, що в згаданих країнах куди краще, як в Бразилії, організоване та поставлене державне і соціяльне життя.

Однак, Жаніо Квадроо втік з президентського становища, не встигши формально встановити дипломатичних і торговельних відносин із Совєтським Союзом. Ті відносини розвинулись на всю широчінь уже за президентури Жвона Ґулярта. Не могли тут нічого вдіяти компетентні люди, у тому числі й українці, які твердили, що СССР зацікавлений Бразилією лише в політичній площині.

В Ріо де Жанейро з винятковою помпою влаштовано „виставку совєтських досягнень". Та виставка під кожним оглядом провалилася, бо вироби совєтської промисловости, до вихвалюваних пропаґандою тракторів включно, виявилися низької якости і невигідними для використання на бразилійських теренах. Лише кілька машин для обробки металів виявилися добрими, але при докладніших оглядинах на них знайшли марки... англійських, шведських та голляндських фірм. Однак, провал виставки не зупинив деяких офіційних кіл Бразилії у їх намаганні торгувати з червоною Москвою

Тож Москва відразу закупила в Бразилії доволі велику кількість кави. Бразилійським торговельним представникам в СССР показали кілька родин, які, мовляв, з чаю перейшли на цей продукт і не нахвалятьcя ним. Таким чином нібн відкрилася для Бразилії блискуча перспектива поступово перевести народи СССР з чаю на каву.

Москва почала цікавитися бразилійською ватою, бавовною, а далі рижем та кукурудзою. Взаміну за все те обіцяла платити переважно „найкращою в світі" пшеницею та частково картоплею. Щоб підсилити враження користи торговельних зв'язків із СССР, відповідні чинники з міністерства закордонних справ почали ширити в 1962-му році чутки, що в червні того року до Бразилії приїде „сам" Н. Хрущов і привезе з собою „в дарунок" $500 000 000.

Хрущов тоді не приїхав і свого дарунку не привіз. Слідом за тим з'ясувалося, що СССР нічого не заплатив за куплену в Бразилії каву. Не поладнавши старої, Бразилія уклала нову торговельну угоду із СССР, уже на 1963-ий рік. Ще більше попливло продуктів бразилійської землі до Совєтського Союзу, а звідти, переважно через Кубу, посунули сюди комуністичні аґенти, підривники та заколотники із зброєю, сховища якої вже навіть виявила подекуди поліція. А за деякий час Москва заявила про свій намір... перепродувати бразилійську каву чужим країнам, бо, мовляв, в СССР люди не хочуть її споживати.

Ясна річ, що в Бразилії така заява Москви викликала загальне обурення. Тодішній міністер фінансів, дуже лівого напрямку Сантіяґо Дантас, навіть провів спеціяльне дослідження, після чого оголосив, що у Бразилії нема ніякої рації торгувати із СССР. Уряд в цілому його підтримав. Проте, в Бразилії тоді черговий раз змінився уряд, і „торгівля" з Москвою продовжувалася.

Червона Москва знахабніла до того, що почала „торгувати" з Бразилією майже так само, як „торгує" вона з Україною та іншими окупованими нею країнами. Практично СССР брав у Бразилії все, що міг, а взаміну давав лише аґентів - підривників. Це змусило, нарешті, довготерпеливий і назагал досить прихильно наставлений до Москви уряд вдатися до рішучого заходу. Часописи з 1-го січня 1964-го року вмістили на своїх сторінках спеціяльне повідомлення міністерства закордонних справ. Нижче подаємо в перекладі дещо з цього повідомлення:

„Через те, що Совєтський Союз не має пшениці, яку міг би вислати Бразилії, експорт бразилійських продуктів до тієї країни цілковито припинено. Пов'язання імпорту з експортом було вимогою совєтських чинників, що не мали інших засобів на покриття своїх закупів у Бразилії... Те що сталося тепер у зв'язку з торговельним договором між Бразилією і СССР, підтверджує правильність застережень певних осіб щодо такої „записної" системи сплат за сальдо, яка, як це, зрештою, вже сказав п. Сантіяґо Дантас, є фінансуванням Бразилією совєтської економіки... Отже, торгівля між Бразилією і СССР входить в стан повного застою, не зважаючи на недавній оптимізм „націоналістів" („лівими націоналістами" звуть себе тут прихильники комуністів — М. К.), які бачили в торговельних зв'язках Бразилії з СССР та в наближенні Бразилії до соціялістичних країн її емансипацію".

Таке повідомлення, безумовно, не далося написати легко, враховуючи всю попередню пропаґанду, проведену навколо встановлення торговельних та дипломатичних зв'язків із Совєтами. Адже треба було офіційно й прилюдно визнати „правильність застережень певних осіб"... А таких осіб було чимало, в тому числі, повторюємо, й українського роду.

На жаль, міністерство закордонних справ в цьому повідомленні нічого не каже, скільки Москва завинила Бразилії за час „пожвавленої торгівлі". А завинила, очевидно, дуже багато, бо інакше не дійшло б до такого „вияснення справи". Цікаві журналісти, бажаючи довідатися про совєтську заборгованість, ще на летовищі запитали про це посла в СССР Васко Лейтон да Кунья, якого відкликано до Ріо. Васко Лейтон да Кунья відповів, що він з цим питанням докладно не обізнаний, і назвав лише суму „торговельного обігу" Бразилія — СССР, яка в 1963-му році становила нібн $80 000 000. Про попередні роки він „нічого не знає". До речі, цей самий Васко Лейтон да Кунья свого часу належав до гарячих прихильників встановлення дипломатичних та торговельних зв'язків із СССР.

З наведеного повідомлення також видно цинічно - шахрайську „систему" розрахунків, нав'язану московськими пройдисвітами бразилійцям. За одержувані від Бразилії продукти большевики нічого взаміну не доставляли і нічим свого боргу не ґарантували, а тільки „записували" його на рахунок, згідно з давньою московською системою „записування крейдою в комині", щоб такий запис згодом зник під сажею. Тож, замість допомогти зруйнованій бразилійській економіці, Москва завдала їй ще більшої шкоди.

Мирослав Прокоп

ПІДСУМКИ ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ СССР І УКРАЇНИ

II

Розміщення населення України

Інтересну картину творить розміщення населення України.

Сільське населення України живе в 42 229 селах і сільських населених пунктах, а міське в 1 076 містах або поселеннях міського типу. З цих останніх 189 мають менше як 3 000 населення; 229 — від 3 до 5 тис.; 357 — від 5 до 10 тис.; 161 — від 10 до 20 тис.; 91 — від 20 до 50 тис.; 25 — від 50 до 100 тис.; 19 — від 100 до 500 тис., і 5 — понад 500 тис. З цього видно, що, за стандартами розвинених західних суспільств, велика більшість міського населення України живе в порівняно малих містах чи містечках. Понад 500 000 жителів мають: Київ — 1.1 млн; Харків — 934.1 тис.; Донецьк — 699.1 тис.; Одеса — 667.1 тис. і Дніпропетровськ — 660 тис. Далі йдуть такі міста як Львів — 410 тис.; Кривий Ріг — 387.5 тис.; Макіївка — 357.5 тис.; Горлівка — 292.6 тис.; Луганськ — 274.5 тис.; Миколаїв — 226.2 тис.; Дніпродзержинськ — 194.1 тис.; Симферопіль — 186.1 тис. Найвищий відсоток росту за останніх 20 років, значить від 1939 до 1959 року, має Кривий Ріг, який подвоїв своє населення — 105%; Горлівка — 61%; Донецьк — 50%. Найменше зросли Одеса — 11% і Харків — 12%. Також мало зріс Київ — 30% і Львів — 21%.

Розміщення населення поодиноких областей України було таке (в дужках міське населення): Дніпропетровська — 2.7 млн. (з того в містах 1.8 млн. або 70%); Донецька 4.2 млн. (3.6 млн. або 86%; Запорізька — 1.4 млн. (828 тисяч або 56%); Луганська — 2.4 млн. (1.9 млн. або 79%); Полтавська — 1.6 млн. (483 тис. або 30%; Сумська — 1.5 млн. (484 або 32%). Харківська — 2.5 млн. (1.5 або 62%); Вінницька — 2.1 млн. (363 тис. або 17%); Волинська — 890 тис. (231 тис. або 26%); Житомирська — 1.6 млн. (417 тис. або 26%); Закарпатська — 920 тис. (264 тис. або 29%); Івано-Франківська 1 млн. (249 тис. або 23%), Київська — без Києва — 1.7 млн. (443 тис. або 26%); Кіровоградська — 1.2 млн. (375 тис. або 31%). Львівська 2.1 млн. (821 тис. або 39%); Рівенська — 926 тис. (157 тис. або 17%); Тернопільська 1 млн. (179 тис. або 17%; Хмельницька — 1.6 млн. (304 тис. або 19%); Черкаська — 1.5 млн. (345 тис. або 23%); Чернігівська — 1.5 млн. (349 тис. або 23%); Чернівецька — 774 тис. (203 тис. або 26%); Кримська — 1.2 млн. (775 тис. або 65%); Миколаївська — 1 млн. (400 тис. або 39%); Одеська — 2 млн. (956 тис. або 47%); Херсонська — 824 тис. (332 тис. або 40%).

З цих даних видно, що найбільше міського населення мають такі промислові області як Донецька, Луганська, Дніпропетровська, Кримська, Харківська і Запорізька, значить більше як половину мешканців. Сільсько - господарський характер найбільше зберегли Вінницька, Рівенська, Тернопільська і Хмельницька області.

Щодо густоти населення, то найбільш заселеною є Донецька область — 160.8 осіб на квадратовий кілометр. Вслід за нею йдуть Чернівецька — 96.8 і Луганська — 91.8. Найменшу ґустоту населення має Херсонська область — 30.4 особи на кв. км., далі Миколаївська — 40.7; Волинська — 44.5, Кримська — 46.9 і Чернігівська — 49.3. Але в порівнянні з усім СССР або з Росією також ці українські області дуже густо заселені. В той час, коли пересічна густота населення в УССР становить 69.7 мшканця на один кв. км., пересічна густота для СССР становить тільки 9.4, а РСФСР — 6.9.

В роках 1939 - 1959 поодинокі області України мали таку динаміку росту: найбільший ріст показує Донецька область — від 3.1 млн. до 4.2 млн. населення; Луганська — від 1.8 млн. до 2.4 млн.; Дніпропетровська — від 2.2 до 2.7 млн. Натомість зменшилася кількість населення в Полтавській, Сумській, Вінницькій і в усіх західніх обастях.

Українці в СССР

Кожного українського читача довідників про підсумки перепису населення в СССР турбує питання, наскільки українці зберігають в Совєтським Союзі, а зокрема в самій УССР, своє національне обличчя. В умовах офіційно пропов ідуваної політики „злиття націй" така турбота зовсім оправдана. Що про це кажуть офіційні дані? Погляньмо насамперед на інформації, що відносяться до цілого СССР, а далі до України.

„Итоги" перепису населення в цілому СССР кажуть, що на день 15-го січня 1959 року в Совєтському Союзі жило українців 37 252 930. З цього числа в УССР українців жило 32.1 млн. або 86%, в Російській СФСР 3.3 млн. або 9%, в Казахській ССР — 762 000; в Молдавській ССР — 420 000; в Киргизькій ССР — 137 000; в Білоруській ССР 133 000; в Узбецькій — 87 000; в Грузинській — 52 000; в Латвійській — 29 000; в Таджицькій ССР — 26 000; в Азербайджанській ССР — 25 000; в Туркменській ССР—20 000; в Литовській ССР — 17 000; в Естонській ССР — 15 000. У так званих автономних національних республіках Російської СФСР українці живуть головно в Башкирії — 83 000, в Комі — 80.000; в Татарській АССР — 16 000; в Жидівській і Хакаській автономних областях по —14 000; в Чечено - Інгушській АССР — 13 000; в Якутії — 12 000; в Північно - Осетинській АССР — 9 000; в Мордовії — 6 000.

З проголошених давніше інформацій про перепис населення відомо, що не всі 37 252 930 громадян СССР, які записали себе як українці, уважають українську мову за свою рідну. Отже 4 541 091 українців назвали своєю рідною мовою російську, а 31 275 інші мови, в тому числі білоруську мову — 11 540, а молдавську — 7 274. Таким чином 12.1% українців в Совєтському Союзі уважають російську мову за свою рідну.

Для порівняння треба сказати, що з усіх 114.1 млн. росіян аж 113.9 млн. уважають російську мову за рідну і тільки 177 000 подали як рідну мову мови інших народів, в тому числі українську — 139 000 росіян. Найбільш подібні в цьому відношенні до росіян грузини. З 2.69 млн. грузинів аж 2.65 млн. уважають грузинську мову за рідну, а російську тільки 34 600. Серед литовців 2.27 млн. уважають за свою рідну мову литовську і тільки 28 700 російську. Подібне становище в азербайджанців, латишів і естонців, дещо гірше становище у вірмен. Найгірше у мовному відношенні представляються в СССР жиди. З 2 267.814 жидів тільки — 487.786 подали жидівську мову як рідну. В той же час 1 733 183 жидів назвали рідною мовою російську, а 24 725 — українську.

У визнанні української мови як рідної є різниця між українськими чоловіками і жінками. З 16.6 млн. українських чоловіків українську мову як рідну деклярували 14.3 млн., а російську 2.2 млн. Також 2.2 млн. українських жінок заявили, що їх рідна мова є російська, але водночас 18.3 млн. українських жінок назвали рідною мовою українську. Значить, відсотково більше українських жінок признається до української мови.

На визнання того, яку мову українець чи українка уважають за рідну, впливало також те, де вони живуть — в місті чи на селі.Підсумки перепису населення кажуть осьщо: з 14.5 млн. українців, які живуть у містах, тільки 11.2 назвали українську мову рідною. Для 3.3 млн. українців в містах рідною мовою є російська. Для села ці числа такі: 21.4 млн. — українська мова, 1.2 млн. — російська мова. Найгірше з визнанням української мови як рідної виглядає справа в українських чоловіків у містах: 24% із них вважає за рідну мову російську, тоді як для українських жінок у містах це число становить 20%. У селах інша картина. Там тільки 6.1% українських чоловіків і 4.7% жінок уважають російську мову за рідну. Треба, однак, пам'ятати, що ці дані відносяться до всіх українців, які живуть в цілому Совєтському Союзі, а не тільки до тих, які живуть в Україні. Там, як побачимо далі, числа кращі.

На те, яку мову українці подавали як рідну, впливав і вік. Українську мову як рідну подали українці в різних вікових групах відсотково так (перша цифра — чоловіки, друга, в дужках — жінки): від 0 до 9 років — 88.4 (88.1); від 10 до 19 років — 87.8 (87.8); від 19 до 24 років — 85.3 (87.7); від 25 до 29 років — 85.9 (88.7); від 30 до 34 років — 83.9 (87.3); від 35 до 39 років — 83.5 (87.5); від 40 до 44 років — 80.1 (87.4); від 45 до 49 років — 83.7 (89.7); від 50 до 54 років — 86.6 (90.6); від 55 до 59 — 88.8 (91.7); від 60 до 69 років — 90.6 (92.4); 70 років і старші — 91.9 (93.2). З цих даних видно, що найменше чоловіків українців, які подали українську мову як рідну, було в групі від 40 до 44 року життя. Цікаво, що цей відсоток порівняно багато вищий не тільки у старших чоловіків, але також у малих дітей, яких рідну мову деклярували їхні батьки. У жінок цей відсоток вищий, як у чоловіків.

Питанням національних взаємин в самій УССР займемось в наступній статті.

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

(У сторіччя з дня народження письменниці)

II

— І я хочу туди! — каже менша мева.

— Ні, каже, — ти лишися тут!

Вона наїжила пірця з гніву, образилась.

— Я також хочу летіти з тобою через море і сісти на ту скалу, що й ти! Я мева, як і ти!

— Та що з того, що мева?

І більшу меву взяла лютість, і вона збила сердито крильцями.

— Нещасна, — каже, — глянь лише на свої крила! Де ти годна перелетіти оце страшне море!"

Але менша мева таки рішилася. Важкий це був переліт, бо „схопилася буря, небо почорніло, вітер фурією розігрався, а море, розревівшись ревом велетня, стало шаліти". Більша мева кілька разів заявляла меншій, що „він не товариш" меншій меві, що він „не винен", як менша мева згине. Та менша мева відповідала.

— Ні, ні, — я не товаришка твоя, сама через пекло лечу!"

Сильна мева долетіла до своєї скали, сіла на ній і побачила, що це скеля смерти. Кілька хвиль пізніше надлетіла і слабша мева. Тоді сильна мева промовила:

— Добре, що пролетіла сеи води, бо вже сам на сім боці не згину!

— Добре, що не лишилась я там, — каже менша мева, сама на тамтім боці не згину!

— Але розумій, — каже він їй, — що хоч я не товариш твій, та в смерть я тебе не беру!

— Ні, ні, — каже вона, — я не товаришка твоя, і в смерть уже сама полину!"

Ми навмисне навели уривки алегорії О. Кобилянської „Через море", бо менша мева, — символ багатьох жінок-героїнь із творів цієї української письменниці, починаючи від Наталки Верковичівни з „Царівни" аж до Аґлаї Феліцітас із „За ситуаціями".

Героїні О. Кобилянської по своїй змозі борються і не піддаються: Олена Лявфлерівна („Людина"), Наталка Верковичівна („Царівна"), Ганнуся і Софія Дорошенко ("Valse melancolique"), Маня Обринська („Через кладу"), Соня Яхновичівна („Ніоба"), Параска й Тетяна („В неділю рано"), Анна й Рахіра („Земля"), — все це постаті, як пише О. Грицай, в духовості яких „попри всі межі їх чисто людської природи, зазначується помітна риса життьового завзяття, життьової волі й бажання великої перемоги". („Ольга Кобилянська. Альманах", ст. 291)

Освіта О. Кобилянської

Про лектуру, під впливом якої виростала О. Кобилянська, пише вона в автобіографії з 1903-го року таке:

„Пізніше звернулася я цілим єством моїм до літератури. Але і тут я була ограничена. Я читала лише те, що мені під руку підходило, дещо з того було цінне, велике, наукове, а дещо незначне, глупе і дрібне. Моє знання стало мішаниною барв без системи і без порядку.

Найбільший вплив з чужих літератур мали на мене російські писателі Турґенєв і Достоєвський. З німецьких швайцарець Готфрід Келлер, в молодших літах німецька повістярка Е. Марлітт, до котрої я в запалі листи писала, очарована її чудовим стилем, а Гейного читала я постоянно. Пізніше перейнялася я данською і всією нордляндською літературою, з-поміж котрої став моїм справдішнім учителем Єнс Петер Якобсен. Клясиків перечитувала я по можності поважно і радо, оскільки попадалися мені в руки, а найрадше бралася я і вглублялася в Шекспіра. Маючи між братами і одного філолога, я перечитувала і старинних драматургів. Французьку літературу знала я мало, а представитель самого реалізму Е. Золя впливав на мене пригноблююче, і з його писем боліла мене іноді душа, хоть я читала його з якогось літературного обов'язку".

Дещо інакше написала письменниця про свою лектуру в тій автобіографії з 1922-го року, яку вона вислала проф. Ст. Смаль-Стоцькому. Там вона починає цей відступ так:

„Західня культура впливала на мене своїми літературними творами. Готфрід Келлер, перед ним — Шпільгаґен, виховуюча німецька повістярка Е. Марлітт, Е. Вернер, з скандинавців — І. П. Якобсен, пізніше великий психолог Герман Банґ, Гамсун, Ґаєрштам і т. д. Василь Сімович написав недавно маленьку критику про мої письма і казав там, що я начиталася Ібсена і перенесла його вмілою рукою на наш ґрунт. Його і Ніцше. Проти того я рішучо протестую. Щодо Ніцше, то, правда, він мене займав своєю глибиною й деякими думками на будуче, але щоб я так вже дуже віддавалася впливу цього модного філософа, то ні. Попросту з причини, що не могла його дістати, і деякі місця були мені „затуманні". Ібсена брала я заповерховно в той час, коли він був цілком новий — отже, пишучи свої дотеперішні твори, я писала їх без впливу Ібсена або Ніцше, хіба що в „Царівну" вкладала деякі його гарні, великі й далекосяглі цитати. Читала бим його і тепер, але лише по-українськи... Все я наново вертаю до Шекспіра, Гете і ін. теликих умів, що мені все щось нового дають. Забула Турґенєва згадати. Той також був один з тих, що поширив мій горизонт".

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО У ЧЕСТЕР, Па.

Дітройт (В. Н.). — Цьогорічну Академію влаштувало Братство Укр. Січових Стрільців, — Станиця в Дітройті, 3-го листопада в авдиторії католицької школи при вулиці Мек-Дуґан. Почалось святкування в суботу 2-го листопата з прекрасною програмою Катол. Радіо-години, що її перевів о д-р Ґавліч, ЧСВВ. Вечором того ж дня в церкві Непорочного Зачаття відбувся Молебень оо. Василіян за благословення українського народу, з проповіддю і панахидою при співі хору. Почесну варту при символічній могилі творили пластуни й сумівці.

Святкову Академію започаткувала п. І. Решетилович виконавши американський і український гимни на фортепіяні. Після того відкрив її колишній УССтрілець д-р Петро Біланюк, а доповідь виголосив І. Білоус. Далі йшла музична і вокальна програма. Відзначився в першу чергу запрошений з Торонта жіночий квартет „Верховина", який виступив двічі з шістьома піснями: Ф. Колесси — Болить мене голівонька, Р. Купчинського — Коли часом, Як стрільці йшли, Накрила нічка і Було колись та пісня УПА — Не забуду. В квартет входили пп. Надя Лисанюк, Олена Глібович (мист. керівник), Женя Котиш і Тамара Елдер, а фортепіяновий супровід був у руках п. С. Жовнір - Клос. Відповідну добірку пісень, гарно згармонізованих і без закиду виконаних, прийнято бурхливими оплесками. Досконала в рецитації К. Бранка - Кривуцька дала дві деклямації: Лесі Українки — „І ти боролась мов Ізраїль, мо яУкраїно", і поза програмою — „Де ті струни". Також Адріянна Легета з Юного СУМА зробила гарне враження, продеклямувавши Р. Завадовича „Листопадове". Пластове Юнацтво виконало збірну деклямацію Е. Козака „Січове Стрілецтво". Проф. І. Решетилович і Л. Терлецька виконали фортепіянові дуети: Шуберта — Марш і Брамса — Танець. Пані І. Решетилович відограла ще поза програмою Лисенка — Ескіз у Дорійському Ладі.

На кінці Академії „Верховина" започаткувала „Не пора", яку підхопила вся авдиторія. Свій патронат дали обидва відділи Конґресового Комітету.

Клавдія Таранова в Українському Музичному Інституті в Ню Йорку

(Розмова зі співачкою)

До складу викладачів Українського Музичного Інституту в Ню Йорку ввійшла оперна співачка Клавдія Таранова.

— Ще студенткою, відбуваючи педагогічну практику при консерваторії, — розповідає п. Таранова, — я зрозуміла, наскільки відповідальна й складна діяльність педагога - вокаліста, особливо, коли до кляси приходять учні з попередньою підготовкою, що ускладнює педагогічний процес, відрізняє його від процесу навчання початківця. Кожному учневі педагог мусить зуміти передати цілий арсенал вокальної техніки, бо без того, замість свідомо керувати своїм голосом, сам співак залежатиме від нього. Взагалі свідома частина праці співака має велике, можливо вирішне значення, вона збуджує уяву, живить психічні імпульси, запліднює інтуїцію. Та і чисто слухове сприйняття також відограє велику ролю. Тому, найщасливіший випадок буде тоді, коли викладач пояснюючи явища вокалістики, водночас встані демонструвати ці паяснення професійним голосом. Пані Таранова приділяє велику увагу вокальному мистецтву Італії. Засади великих вчителів співу Тозі, Ґарсії, Лямперті, Еверарді та інш., п. Таранова переносить на український ґрунт, тут в Америці, користаючи зі свого досвіду на потребу своїх учнів. Вона вже виховала в своїй студії кількох співачок і співаків, які отримали працю в професійних оперних та музичних театрах та в телевізії. Її учні брали участь в конкурсах і одержували нагороди. В одній із німецьких рецензій голос п. Таранової охарактеризовано дуже похвально. Тут треба згадати, що перевтомлений, а то й хворий голос, найкраще виліковується виправленням його постановки. Правильне виховання голосу, засвоєння кращих сторін італійського бел канто запобігає пошкодженню й передчасній втраті голосів.

При клясі п. Таранової організовуються лекції для професійних співаків і учасників хорів, студентів майстеркляси, заавансованих учнів та початківців.

Інформації та вписи щоденно від 7-ої год. вечора. Телефон: SU 7 - 5107.

С. І.

● Голляндський парлямент святкував в минулому тижні своє 500-річчя. За початок голляндського парляментаризму вважається збори представників міст і повітів, скликані у 1464 році бурґундським князем Філіппом у місті Бруґґе.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Кредитової Кооперативи „Самопомін"
в Джерзі Сити, Н. Дж.

— відбудуться —

в суботу, дня 25-го січня 1964 року

о год. 5-ій по пол.

У ДОМІ Т-ВА „САМОПОМІЧ"
558 Summit Avenue — Jersey City, N. J.

ЗІ СЛІДУЮЧИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття, привітання, ствердження правосильности Загальних Зборів;
2. Принятття порядку дня Загальних Зборів;
3. Відчитання — приняття протоколу останніх Загальних Зборів;
4. Звіт — Дирекції;
5. Звіт Кредитової Комісії;
6. Звіт — Пропаґандивної Комісії;
7. Звіт Контрольної Комісії;
8. Дискусія і одобрення праці Заряду Кооперативи;
9. Виплата дивіденди за 1963 рік;
10. Преліммінар буджету на 1964 рік;
11. Висота коштів уряджения чергових Загальних Зборів;
12. Вибір Заряду Кооперативи на 1964 рік (Дирекція 5, Кредитова Контрольна Комісія — 3, Проп. Комітет — 6). Пропозиція Номінаційної Комісії;
13. Внески і запити;
14. аЗкриття Зборів.

Дирекція Фед. Кред. Кооперативи „Самопомін" в Джерзі Сіті, Н. Дж.

УВАГА! НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. УВАГА!
ДО ЧЛЕНІВ Т-ВА „УКРАЇНСЬКА СІЧ",
54 ВІДДІЛ УНСОЮЗУ
ПОВІДОМЛЯЄМО,
що з уваги на смерть бл. п. Антона Маланчука
ОБОВ'ЯЗКИ СЕКРЕТАРЯ ВІДДІЛУ
перебрав тимчасово
п. ВАСИЛЬ ДОБЧАНСЬКИЙ
замешкалий при
30 IRVING STREET — NEW HAVEN, CONN.
Просимо Членів вплачувати до його рук вкладки та звертатися до нього у всіх союзових справах.
УПРАВА ВІДДІЛУ

ТУСМ в поклоні Лесі Українки у Філядельфії

Вшановуючи пам'ять 50-ліття смерти великої української поетеси Лесі Українки, Осередок Діяльности Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ) улаштував Академічний Вечір, присвячений її творчості.

Вечір відбувся 17 листопада 1963 р. о год 7 вечором в приміщенні Української Громади при 23 і Бравн, при повній залі і на високому рівні.

Ціль вечора була зобразити творчість української поетеси. У програму входили: Відкриття — Роман Циган, голова ТУСМ-у. Філядельфія; сольоспів Лесі Круглої при знаменитім фортепіяновім акомпаніяменті Зенона Вонторського. Вона відспівала гарно до слів Лесі Українки дві пісні — „Хотіла б я піснею стати", та „Гетьте, думи". Зенон Вонторський виступив із фортепіяновим сольом та із вмілою й доброю технікою виконав Фоменка — „Лірична поема" та Альбініуса „Леґенду". Доповідь по мистецьки приготовану виголосила пані Христина Кульчицька. Сольовою деклямацією був вірш Лесі Українки „Конвалія", що з чуттям віддеклямувала студенвка Леся Чорнобрива. Одною з найкращих точок вечора була мелодеклямація „Сім струн", в котрій взяли участь студентки: Окмувала студентка Леся Чорбрива, Люба Каній, Наталка Ковальчук, Галя Сагата, Марта Мамчин, Зеня Сохар, при музичному оформлені професорки І. Чуми. Останною точкою був діялог вірша „В магазині квітів", по мистецьки переданий Миросею Мазурок та Андрієм Масюком.

Вечір цей дав присутнім прегарний подих свого рідного та дуже вміло змалював образ творчости поетеси Лесі Українки. Був доказом зацікавлення членства Осередку ТУСМ-у.

Мистецьким керівником цього вдалого та добре підготованого вечора була відома артистка пані Лужницька.

О. П.

Інавґураційний Вечір Осередку Діяльности ТУСМ-у в Шикаґо

3-го листопада о год. 7:30 веч. розпочався Загальними Зборами Інавґураційний Вечір осередку праці ТУСМ-у в Шикаґо. Голова, Павло Надзікевич, привітав присутніх, зокрема мґра. Штогрина, який приїхав до нас з Урбани, і виставив список на вибір президії зборів, подаючи О. Сацюк на голову, Романа Михальцевича на секретаря, список одобрено.

По виборі президії почалися звіти уступаючої управи, звіт Й. Грода зі З'їзду ТУСМ-у, О. Сацюк з Конґресу СУСТ-и, Б. Сацюка з Конґресу ЮСНСА, і на закінчення звіт Контрольної Комісії, після якого уділено абсолюторію уступаючій Управі. Склад нової Управи О. Д. ТУСМ-у в Шикаґо слідуючий: голова — Мирон Куляс, заступник голови — Роман Михальцевич, секретар — Іня Ґікава, скарбник — Ігор Скуб'як, культурно-освітній референт — Орест Гринчевич, референт зовнішніх зв'язків — Йосиф Грод, пресовий референт — Оленка Сацюк, контрольна комісія: Павло Надзікевич (голова), Олександр Сидоренко і Павло Крутяк (члени), товариський суд — Стефа Василів (голова), Богдан Сацюк і Уляна Ґула (члени), вільні члени Управи — А. Мельниченко і Оля Дацьків.

Другу частину розпочав мґр. Штогрин накресленням пляну праці на майбутнє. Нашою ціллю повинен бути внутрішній ріст, напружена праця над самими собою у вибраних наукових ділянках, які вестимуть до глибшого пізнання України і української проблематики. В иявом цієї праці мають бути доповіді, які ми будемо виголошувати не тільки в нашому колі, але й на сходинах відкритих для загальної публіки, а потім поміщувати у тусмівському органі „Фенікс". Це означає, що нами вибрана тема мусить бути опрацьована докладно і на високому рівні. Тільки таким способом ми навчимося підготовляти працю, організувати її, і виголошувати, набираючи одночасно знання в цій ділянці, якого пізніше можемо вживати в розмовах з чужинцями чи в університетах, тим надаючи нашим арґументам наукової вартости. Це має бути найголовніша ціль у нашій внутрішній праці, але також ми не смієм занедбувати нашої праці в загально-студентському житті.

Штогрин представив прелеґента вечора, Богдана Сацюка, який власне перший започаткував своєю доповіддю „Український правопис 1960 року" нашу працю. Беручи за вихідний пункт український правопис 1946 р. він зробив докладне порівняння обох правописів, вказуючи на приклади русифікації української мови. У вступному слові Укр. правопису 1960 р. зазначено, що він був виданий, щоб у спільних моментах зрівняти різниці між українською і російською мовами, хоч як вже було „наближено" українську мову до російської у виданні 1946 р., то все таки автори нового правопису знайшли досить місць у ньому, щоб нашу мову ще більше зрусифікувати. Б. Сацюк власне зазначив ці зміни, а також зауважив, що зайшла потреба перевидання правопису, щоб у новому виданні повикидати цитати Сталіна і замінити їх цитатами Хрущова або українських письменників.

Інавґураційний Вечір закінчився запитами зацікавлених при чаю і солодкому.

О. Ґікава-Сацюк

Відбулася Студійна Конференція ТУСМ-у

Минулого 1963 року минуло 80 літ з дня народження д-ра Дмитра Донцова, визначного українського політичного теоретика, літературного критика, ідеолога українського націналізму, та українського історіософа. З тої нагоди в суботу 16-го листопада 1963 р. в Ню Йорку місцевий Осередок ТУСМ-у спільно з головною Управою влаштували дві цікаві імпрези.

Перша, це студійна конференція, присвячена творчості Ювілята, таким 4-ом темам: Філософічні основи націоналізму Д. Донцова, українська національна політика, теорія українського аристократизму, та український традиціоналізм. Ці теми були розроблені й відчитані членами ТУСМ-у: А. Бедрій, М. Савчак, К. Савчук і В. Будзяк. Всі чотири доповідачі своїми відчитами вказали на те, що вплив творів д-ра Донцова на розвиток ідеології українського націоналізму, української політичної думки, та ідеї української провідної еліти в останньому півстолітті був великий. Конференцію відкрила огстуд. Лариса Ганущак, голова Осередку, а дальшим перебігом конференції і дискусією керував Зенон Кравець.

Другою цікавою імпрезою того дня був літературний вечір, присвячений поетам і письменникам „Вістника" та редакційній і літературній діяльності д-ра Донцова. Виступ зі споминами інж. Е. Маланюка, одного з т. зв. „вістниківців", був надзвичайно захоплюючий. Інж. Е. Маланюк розказував, як вперше він стрінув д-ра Донцова, як поети і письменники „Вістника" співпрацювали з тодішнім редактором Дмитром Донцовим, та в чому полягає велич і значення нашого Ювілята. Студ. С. Луцька виголосила реферат на тему „Д. Донцов, — як літературний критик". Доповідачка висвітлила погляди д-ра Донцова на літературу. Ця доповідь була переплітувана рецитаціями уривків з творів Е. Маланюка, Л. Мосендза, О. Теліги, Ю. Клена і інших, що зробило на слухачів зворушливе враження. Рецитації виконували студентки: М. Глуха, Б. Клецор, В. Микуленко і Л. Микуленко. Вечір відкрив, і був його керівником Ігор Заяць.

Під час конференції і вечора д-р О. Соколишин влаштував виставку творів д-ра Донцова: книжки, статті і брошури. Багато з них були видані ще на Україні і неодному глядачеві пригалали часи, коли з тими творами треба було скриватись перед ворогом.

В. Будзяк

Успіхи нашої молоді

Петро Сплавник, народжений 4-го квітня 1936 р. в Західній Україні, син Володимира і Марії з Лозинських, внук Михайла Лозинського, учасника наших Визвольних Змагань а тепер активного члена управи Відділу ОбВУА в Нюарку, приїхав до ЗДА зі своїми батьками в 1951 році з Німеччини, де відбув початкові студії, а покінчив свої студії у ЗДА у Вашинґтоні, одержавши диплом інженера-електрика.

Інж. Петро Сплавник

В ЗДА відбув він трирічну військову службу і осягнув рангу другого лейтенанта і після приписаних іспитів і вправ іменовано його в р. 1962 першим лейтенантом в резерві. Працює тепер як інженер в Ню Йорку.

О. У.

Вісті з Пластової Станиці Ню Йорк

27 жовтня 1963 р. в Пластовій домівці при 142 — 2 Аве. відбулися 15-ті з черги Загальні Збори Пластової Станиці в Ню Йорку. Присутність членів, на жаль, не була численна, хоч погода сприяла. Предсідником Зборів був пл. сен. А. Мілянич, а секретарями — ст. пл. Марта Кольцьо та ст. пл. Д. Соболта.

Збори були підготовані, звітування короткі, змістовні дали перегляд праці за минулий 1962 і 1963 роки. Найбільше уваги присвячено виховним справам молоді — участи в таборах та співпраці з батьками. У всіх звітах натиск кладено на брак відповідного приміщення, в котрому могла б правильно відбуватися пластова праця, головно для новацтва, яке сходиться тільки по суботам, домівка є за тісною, і новацтво щораз менше може користати зі сходин, приготованих їхніми виховниками.

Голова Пластприяту на Америку інж. Р. Баранський дав короткий перегляд, як поступає справа купна Пластового Дому. На пропозицію комісії-мазки Загальні Збори одноголосно вибрали новий провід Пластової Станиці в такому складі:

станичний — пл. сен. Тарас Триш, І заступник — пл. сен. Михайло Юзенів, з Куреня „Чота Крилатих", ІІ заступник — пл. сен. Павло Дорожинський, писар — ст. пл. Марта Кольцьо з Куреня „Чорном. Хвилі", кошовий — ст. пл. Ярослав Василькевич (Чота Крилатих), заст. кошового — пл. сен. Михайло Білоус (Чота Крилатих), кошова — ст. пл. Марія Осінська (Чорном. Хвилі), скарбник — пл. сен. Богдан Ракочий (Червона Калина), господар — пл. сен. Омелян Стешин (Червона Калина), референти спорту — ст. пл. Тамара Скоробогата (Чорном. Хвилі) і ст. пл. М. Сітницький (Чота Крилатих), бібліотекар — ст. пл. Богдана Нагірна (Ті, що греблі рвуть), референт таборів — ст. пл. Евген Титла (Червона Калина), хронікар — ст. пл. Роман Купчинський (Чорноморець). До Проводу Станиці також входять голова Комітету купна Пл. Дому інж. Р. Баранський та голова Гуртка Пластприяту інж. Б. Соболта.

Станична Рада: голова — ст. пл. Володимир Корнага (Лісові Чорти), заст. голови — ст. пл. Володимир Свинтух (Чота Крилатих), члени: ст. пл. Віра Лащик, (Ті що греблі рвуть), ст. пл. Степан Турчан (Чота Крилатих).

Станичний пл. сен. Тарас Триш подякував Зборові за довір'я та начеркнув плян праці, підчеркуючи жертвенність його співробітників на терені Пл. Станиці.

Збори закінчено співом Пластового гимну.

3-го листопада 1963 р. у великій залі Народного Дому відбувся святочний Апель з нагоди Листопадового Зриву. У вистручених лавах уважно слухали святочного наказу зібрані усі улади Пласту. (367 членів). Новацтво, юнацтво, старше пластунство, сеньйори та численні батьки і гості. Святочний наказ відчитала ст. пл. Уляна Стецура та словами перенесла слухачів думками в пам'ятний день 1-го листопада 1918 року, коли то на Львівському Ратуші повівав синьо-жовтий прапор — символ вільної незалежної Укр. Держави. Відтак слідувала мистецька програма, яку виконали новачки, новаки та юначки. Зворушливо звучали слова листопадових віршів Романа Купчинського, Лесі Храпливої та Черкасенка, переплітані стрілецькими піснями.

Листопадовий монтаж укладу Лесі Храпливої у виканнні юначок ІІ-ого Куреня ім. Л. Українки, мелодеклямація 30-го Куреня ім. С. Галечко та деклямація 18-го Куреня ім. О. Пчілки закінчили мистецьку частину.

Відтак були заяви вступу, підвищення ступенів, перехід з новацтва до юнацтва під проводом двох сестричок гніздових ст. пл. Дозі Турчан і ст. пл. Дзвінки Саляк. Зворушливим моментом свята була присяга великої кількости юначок і юнаків, які з повагою повторяли слова пластової присяги, поклавши руку на національний прапор. Присягою проводив ст. пл. В. Свинтух. — Відтак перехід з юнацтва до старшого пластунства, проголошення признання за працю в Станиці, особливо за виховну працю. На залі була присутня велика кількість батьків і гостей, які з задоволенням оплескували кожну точку програми.

С. Г.

Короткі вісті

● Кипрський президент архиепископ Макаріос заперечив, наче б турецькі журналісти мали спутану свободу рухів і не могли правильно подавати вісток про грецько-турецькі бої на Кипрі. Макаріос твердить, що турецькі журналісти могли без перешкод ходити до кожного поштового уряду і депешувати чи телефонувати, куди хотіли і що хотіли. Заява Макаріоса була наслідком скарги, яку турецькі журналісти зголосили до Міжнародного Пресового Інституту у Женеві.

● Президент Ґани Кваме Нкрумаг, на якого в четвер минулого тижня буцім-то стріляв один його політичний противник, був вже чотирикратно предметом атентатів. Двічі кидано в його бік бомбу, раз кинено ручну гранату, раз підкладено під його дім динаміт. Багато людей згинуло в тих атентатах, але він завжди виходив цілo, що приписував Божому Провидінню, за висланника якого він уважає себе і тому править по — диктаторськи.

● Нікіта Хрущов прислав альжирському президентові Ахмедові Бен Беллі в новорічному дарунку турбомоторовий літак типу „Ілюшин 18". Бен Белла у товаристві свого військового міністра Хуарі Бумеджієна випробували той новий літак негайно, перелетівши ним понад містом Альжиром. Жест Хрущова має на цілі зрівноважити політичні наслідки, що їх має візита в Альжирі комуно-китайського прем'єра Чу Ен-лая.

● На судовій розправі у Франкфурті в Західній Німеччині проти 22 кол. членів управи найбільшого в окупованій Польщі за останньої війни німцями концтабору в Освенцімі адьютант команданта того табору. 68-літній Р. Мулька, твердив, що він не знав, що в цей кацет був насправді табором масового плянового винищування в'язнів. Однак він признав, що „підозрівав страшні речі", які там діялись. Однак він заперечив, наприклад, що він знав про наявність в таборі дітей, що їх теж винищувано.

Дещо з праці ЮСУМА в Йонкерсі

Стараннням материнського кружка при Осередку СУМА, 1 грудня 1963 р., відбулася у власній домівці, діточа костюмівка. Маскарадою я б це не називав, хоч властива назва була „Юносумівська маскарада". Ця рідка, потрібна, діточа імпреза, була втримана на високому рівні.

Гри, забави, казки, такі як: „Дідова ріпка", „Чотири пори року" і танки квітів, метеликів, бджілок і всяких інших сотворінь, які так знаменито підготовили п-і Н. Кудрик, п-і Коверко і п-і С. Зварич, лишаться на довго в пам'яті нашої дітвори.

Членство Ю СУМА в Йонкерсі з кожним днем чисельно зростає, а ряди виховників не збільшуються, тому, Виховна Рада при Осередку, яку оновлює учителька школи св. Михайла, п-і М. Кіцюк, рішила підготовити старших юнаків і юначок на будучих виховників. На курс, який почався 22 листопада, зголосилися 16 юнаків і юначок у віці між 16-17 роками. Якби всі вони втрималися до кінця курсу, який буде тривати коло 6 місяців, то Йонкерс мав би задовільне число виховників.

Студентський гурток сумівців-середньошкільників і вищих шкіл організується і їх завданням буде влаштовування дискусійних вечорів, конкурсів зі знання українистики, спортових змагань та розвагових імпрез. Студенти займаються писанням листів-протестів і спростовань до „Вашингтон Пост", який виступає проти будови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні. Один такий лист, який написав старший юнак, Яр. Івасютин в імені юнацтва нашого Осередку звучав як слідує:

Ми, молоді американці українського походження, вважаємо, що газета „Вашингтон Пост" є в руках некваліфікованих редакторів, коли пише, що Шевченко був комуністом, що є мало знаним серед американців, і що у Вашингтоні не повинно бути для нього місця. Всі ми знаємо і думаємо, що кожний редактор повинен знати, що понад сто років тому ще ніхто не чув про якийсь комунізм і що комунізм зродився перед сорока роками. Ми також знаємо, що кожний, непересічний американець чув або читав про великого борця за свободу і незалежність всіх народів в світі і що ним був Тарас Шевченко. Віримо, що багато пересічних американців не знають половину великих постатей, пам'ятники яких є по цілому Вашингтоні. Большевики знають, що вони ніколи не витруть імени Шевченка, який є так люблений серед українського народу, і тому називають його комуністом, пролетарем, революціонером, бо інакше як би вони могли дивитися на його пам'ятники по цілій Україні, як би вони могли пояснити це своїй студіюючій молоді? Вони не тільки Шевченка, але також Вашингтона і інших великих постатей американської історії називають комуністами, тільки тому, що їм це так треба. Віримо, що якби редактор „Вашингтон Пост" у перестудіював большевицьку тактику в різних відношеннях, то у 24-ох годинах, змінив би своє становище.

Такі і тому подібні листи відходять одні за другим. Хочеться вірити, що коли всі українці, старші і молодші,

Передбачена традиційна „Сумівська ялинка", яка повною парою підготовляється на Богоявлення, 19 січня як також ряд виступів перед чужинцями, а це вже буде справою нашого балетмайстра п. Вол. Уздейчука і кер. музичного гуртка проф. Вол. Губницького. Щасти їм Боже!

Вол. Івасютин

Український Літературно-Мистецький Клюб
Ню Йорк, Н. Й.

Літературно-Мистецький Клюб повідомляє, що в п'ятницю 17-го січня відбудеться доповідь - рецензія Олександри Животко - Чернової про книжку Морріса Веста „Черевики рибалки". — Початок о год. 8-ій вечора.

З глибоким смутком повідомляємо,
що дня 11-го січня 1964 року
упокоїлася в Бозі у Філядельфії, Па.
на 84-му році життя,
заосмотрена Найсвятішими Тайнами
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, ТЕЩА, БАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п.
Олена Марія з Васевичів ТЕРШАКОВЕЦЬ

Панахида в вівторок, 14-го січня 1964 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні пані Кредендор при Норт 25-ій вул. і Бравн у Філядельфії, Па.

Похорон в середу, 15-го січня 1964 р. о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Николая, відтак на цвинтар Факс Чейс.

Горем прибиті:
МИХАЙЛО — чоловік
ЮРІЙ, СТЕФАНІЯ, АНДРІЙ, МАРІЯ — діти
МИРОСЛАВА і ТЕТЯНА — невістки
д-р ЮРІЙ БЕРЕЖНИЦЬКИЙ — зять
ІВАСЬ, ОЛЕНКА, ЮРЧИК і АНДРІЙЧИК — внуки
СТАНИСЛАВ ВАСЄВИЧ — брат
з Родиною.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними і Знайомими,
що дня 23-го грудня 1963 року померла
по тяжкій хворобі в домі старців під зарядом
сестер Законниць у Мрозові, Вроцлав, Польща,
наша Найдорожча
МАМА і БАБУСЯ

бл. п. АНТОНІНА ТУЗЯК

народжена 8-го травня 1882 року
в Рудні коло Львова, Україна.

Горем прибиті
ДОНЬКА, ЗЯТЬ і ВНУКИ

ЧОМУ кожному треба негайно забезпечитись новою
АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ?
БО ВОНА ДАЄ Вам і Вашим рідним
ВИСОКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:
від $5,000 до $10,000 у випадку смерти чи каліцтва внаслідок акциденту вдома, в дорозі чи при праці, за незвичайно дешеву оплату 85 центів до $1.50 місячно!

ВІДЛІТАЮТЬ ЖУРАВЛІ...

(Посмертна згадка про сл. п. Михайла Гавдя)

У кінці вересня м. р. відпроваджено в Шикаґо на вічний спочинок скромного, але вельми заслуженого українського патріота, що віддав усі сили для України і для свого народу сл. п. Михайла Гавдя.

М. Гавдьо народився 8-го липня 1891 року в с. Селиськах Перемиського повіту. У молодому віці він виїхав до Німеччини, де працював аж до покликання його до війська. Прослужив у війську 12 років, з яких 6 років відбув в австрійській армії кінної артилерії, дослужившись до ранги десятника.

А як тільки прийшла перша нагода послужити Україні, Покійний з італійського фронту, без належного відпочинку, негайно і без надуми зголосився до українського війська, де й повнив службу аж до останніх днів, коли українські війська змушені були відійти на еміграцію.

У знаменні листопадові дні 1918 року рідне село Покійного Селиська поставило до розпорядимости українського військового командування свою сотню в кількості 128 стрільців. Одною четою цієї сотні командував десятник Михайло Гавдьо. Ця сотня брала участь у здобутті Перемишля з боку Медики.

У той час був такий звичай, що кожне село доставляло свою бойову силу, а Селиська поставили найчисленнішу бойову одиницю. У Селиській сотні був також о. Вол. Маселко, тепер сотрудник в Гартфорді, Конн., а тоді скорострільний вістун, інж. Степан Куропась, нині замешкалий в Шикаґо, інж. Василь Котик, що нині мешкає біля Філядельфії.

Під час офензиви ген. Галлера ця сотня стримувала разом з групою 8-ої Самбірської бригади польський наступ, щоб дати змогу відійти своїм обозам. Тому якраз не змогла відступити в Україну, бо їм шлях перерізали румуни, а довелося їм разом з залишками інших українських розбитих формацій в силі 1000 людей через Долину, Болехів, Перегінсько і Осмолоду перейти на Чехо-Словаччину, де й зложили зброю в місц. Волове, на Закарпатській Україні.

У цих боях аж до самої капітуляції покійний Михайло Гавдьо виявляв незвичайну відвагу і мужність, протиставляючи власне чоло ворогові, за що був підвищений й до ранги ст. десятника, а відтак булавного ст. десятника.

Пережив сл. п. М. Гавдьо всі скрутні часи по таборах, а коли аліянти віддали Східню Галичину полякам, коли вже були втрачені всякі надії повертати в Україну з боями, бригада, до якої належав тоді Покійний, демобілізувалася і стрільці поверталися додому, тоді в 1924 році повернувся ди рідних Селиськ і Михайло Гавдьо.

Від того часу аж до липня 1944 року сл. п. Михайло Гавдьо віддавався невтомній праці на користь своєї селиської громади. Не зважаючи на переслідування польської влади, Покійний заложив в рідному селі український аматорський гурток, розбудував Просвіту, Кооперативу, Сільський Господар, головою якого був багато років. Як військовик був військовим дорадником районового команданта ОУН. Був засновником та довголітнім членом Управи руханково - пожежного т-ва „Луг". А в 1944 році, коли зі сходу насувалася большевицька орда, Покійний відійшов у далеку й невідому дорогу на Захід, яку закінчив у Шикаґо, спочиваючи вічним сном на цвинтарі св. о. Миколая.

При цій нагоді ми з сантиментом і братерською теплотою згадуємо наше перше знайомство і зустріч з Покійним двадцять років тому. У страшну військову завірюху, коли невмолимий московський наїзник сунув зі Сходу, нас доля закинула до Селиськ. Ми були тоді першою ластівкою на західньо-українських землях, утікаючи від большевиків. У той похмурий військовий час нас зустріла в Селиськах світла постать в особі Покійного, який був там головою громади. Саме Покійний у ту чорну й холодну годину простягнув нам свою теплу долоню, виявив найщиріше братерство і теплоту свого патріотичного серця. Ми завжди згадуємо ту незабутню зустріч, як солодкий весняний сон, хоч тоді й стояла похмура осінь.

Спи спокійно, наш дорогий Опікуне, нехай Тобі шикаґівська земля буде легкою! А ми завжди зберігатимемо в своїй пам'яті найкращі спогади про Покійного свого опікуна і великого патріота!

Ю. Степовий

УВАН і сторіччя Канади

27-29 жовтня відбувалася в Вінніпеґу триденна нарада в справі відзначення 100-річчя Канади в 1967 р. В нараді взяли активну участь вінніпезькі українці. В склад організаційного комітету входила пані Ольга Войценко, як голова реєстраційного відділу й організації. Доїжджаючи з Оттави в організаційному Комітеті брав участь теж сенатор П. Юзик. На нарадах активно виступали — ред Сирник як офіційний представник Комітету Українців Канади, пані М. Дима від Ліґи Кат. Жінок та проф. Яр. Рудницький, президент Української Вільної Академії Наук — УВАН та Української Наукової Ради в Канаді. На заключному зібранні 29 жовтня серед інших проєктів проф. Рудницький зголосив від УВАН такі проєкти: а) в ділянці бібліографії — опрацювання ретроспективної бібліографії українських друків у Канаді за рр. 1895 - 1965 та бібліографії українсько-канадійських бібліографій; б) в ділянці історії — коротка хронологія канадійської історії з включенням дат із історії українців у Канаді та опрацювання історії одного з найстарших українських поселень у Канаді (з 1880-их років) т. зв. Шашкевичівської дільниці — Пойнт Дуґлас у Вінніпеґу; в) в ділянці літератури — англійський та французький переклади поеми „Канада" д-ра М. І. Мандрики.

До перебування пані І. Борисової в Канаді

В часі свого перебування в столиці українців Канади пані І. Борисова, сестра Лесі Українки, виявила велике зацікавлення науковими справами й забажала відвідати Манітобський університет. 29 жовтня 1963 в товаристві професора Яр. Рудницького й пані М. Роговської (господині п. Борисової на час перебування в Вінніпеґу) вона провела пополудне в Манітобському університеті, відвідала Департамент Славістики, оглянула Колеґію св. Андрея та промовляла до студентів вечірнього курсу українознавства (вчителі місцевих шкіл) в університеті під керуванням пані І. Тарнавецької. Довший час п. Борисова провела в університетській бібліотеці оглядаючи найстаршу датовану книжку в Канаді — Пам'ятник Городиського Манастиря, деякі числа ЛНВісника, де містилися першодруки писань Лесі Українки, та різні видання творів великої поетеси, на яких вона поклала свій автограф. Пані Борисова висказала своє вдоволення з розвитку українознавства в Манітобському університеті, а зокрема з великої та унікальної колекції українських видань (в тому багато рідкісних) у бібліотеці Манітобського університету. На спомин передано п. Борисовій деякі новіші публікації Департаменту Славістики.

Перший виклад проф Б. Рубчака в УВАН

3-го листопада в великій залі Українського Народного Дому в Вінніпеґу відбувся академічний виклад проф. Б. Рубчака, викладача славістики в Манітобському університеті. Зібрання відкрив діючий Президент УВАН д-р М. І. Мандрика, покликуючи пані д-р Марину Рудницьку для представлення доповідача. Пані Рудницька коротко й влучно схарактеризувала прелеґента ак поета й науковця, підкреслюючи його творчі здібності й висказуючи свою радість із того, що „українське культурно-наукове життя Вінніпеґу збагатилося новою цінною одиницею". Професор Рубчак прочитав глибоко опрацьовану доповідь про поета Богдана І. Антонича, зосереджуючи свою увагу на тематиці його творчости. Він дав тонку аналізу тематичних мотивів і філософічного світогляду Антонича, цитуючи влучно підібрані твори поета. Доповідь викликала серед присутніх велике зацікавлення, чого доказом була жива дискусія та запити після закінчення її. На бажання прелеґента й присутніх проф. Яр. Рудницький подав декілька цікавих і невідомих моментів із життя Б. І. Антонича з яким він дружив у Львові в часі своїх студій в роках 1929 по 1937.

(Б. Бо.)

Арізонські свята та будні

Вже минуло пару місяців, як поміщено в українській пресі останню інформаційну статтю про щоденне життя Української Громади в Арізоні. Цебто будні та святочні дні, які бувають значно рідше, але вони є єдиною втіхою і ціллю життя для національно-свідомої частини Укр. Громади. Про ці дві теми я маю намір в цій статті написати.

Українська громадськість міста Фінікс в останній час відчула пожвавлену діяльність громадських організацій, наслідком чого влаштовано слідуючі Академії: Четверту Річницю трагічної смерти Степана Бендери, 30-ліття штучного голоду на Україні. Листопадове Свято та Панахиди у всіх Укр. Церквах, присвячені цим Академіям а також відправлено Панахиду по покійному І. Багряному. Всі Святочні Академії були влаштовані з ініціятиви різних організацій і всі вони були додатним фактором життя Укр. Громади. Основою цих Академій було нагадати всім нам про те, про що не вільно ніколи нікому забувати, це про найжорстокішого ворога нації, який продовжує нищити нашу націю.

Всі ми знаємо суть цих трагічних подій, які вшановують українські організації і на які всі свідомі українці приходять, щоб ще раз собі нагадати, щоб ніколи не забути про ті жертви нації в боротьбі за волю проти комуністичної Москви.

Їх ціллю є нап'ятнувати ворога нації за ті злочини перед вільним світом, використовуючи для цього англомовну пресу. Добрим явищем в нас в Арізоні є те, що в цих академіях беруть участь все більше і більше укр. діти та молодь, які в своїй більшості родились на чужині, бо вони є ті, що переймуть цю нескінчену боротьбу від своїх батьків і продовжуватимуть її до побідного кінця. Хай Бог їм помагає, на них наша надія, на них надія поневоленої нації, як на амбасадорів правди у вільному світі про Україну.

Українська Громада в Арізоні має кілька Укр. Організацій, які ціллю своєї діяльности мають одну мету — боротьбу за Незалежну Україну. Заходом Укр. Нар. Дому були запрошені представники від всіх Українських Організацій на спільне засідання, на якому вирішили створити Об'єднаний Комітет Укр. Орг. міста Фінікс для влаштовування спільних національних свят. На голову цього коміт. вибрани М. Саливона, містоголову — В. Савицького та секр. — П. Поліщука. Першим Святом, яке влаштував цей Об'єднаний Комітет, було Свято Листопадове, яке пройшло успішно. Реферат читав п. Андріяш, в якому гарно висвітлив події визвольних змагань. В художній частині академії взяли участь наймолодші, які прикрасили своїм виступом академію. На спеціяльну увагу заслуговує родина П Захарчука, якого 4-ри сини відограли інсценізацію на тему Листоп. Зриву, та доні п В. Поповича, які гарно одягнуті в нац. строях віддеклямували вірші — присвячені Листопадовим Дням. Своїм виступом молоді викликали сльози в багатьох присутніх. По закінченню Академії за чашкою кави ще довго в дружній гутірці ділилися враженнями і спогадами минулого.

Гарячі літні дні минули, і настав час відпочинку і насолоди чудовим повітрям до слідуючого червня 1964-го року. Протягом цього часу ми сподіваємось зустрітися з українцями з усіх кінців Америки та Канади, які щороку приїздять на зимовий відпочинок сюди. Багато з них вже не повертається назад, якщо знайшли те, чого потребують для свого здоров'я і тим збільшують громаду українську в Арізоні.

А. В.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

СУБОТА, 18-го СІЧНЯ 1964 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запорізька Січ 117 Відд. в год. 6-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, 33 E. 7th St. Вплачування вкладок від год. 5:30. — Управа.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запорізька Січ 234 Відд. в год. 7:30 веч. в УНДомі. В програмі: звіти Управи, вибір нової управи на 1964 рік та інші справи. Проситься членів прибути на збори. — І. Іваник, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Річні збори Б-ва св. Димитрія, 288 Відд. о год. 7-ій веч. в церковній залі. На порядку нарад: звіт Управи за 1963 р. і вибір нової на 1964 рік та інші справи. Проситься членство взяти участь. — Д. Мушастий, секр.

PLAINFIELD, N. J. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 372 Відд. о год. 6:30 веч. в Ігл гал, 210 Чорч вул. На порядку дня: звіти урядників, Контр. Комісії і вибір управи на 1964 рік. Якщо в означеному числі не буде відповідного кворум, то збори відбудуться на годину пізніше без огляду на кількість присутніх. — С. Дубей, предс., Ю. Ярема, фін. секр., І. Головка, касир, П. Шило, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва ім. С. Петлюри 189-422 Відд. в год. 7-ій веч. в домі при 5020 Олд Йорк Ровд у Північній Філядельфії. На порядку нарад: звіт Управи та вибір нової управи на 1964 р. Проситься прибути на збори та вплатити членські вкладки. — В. Осідач, предс., Т. Тещук, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Загальні Річні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд. в 7-ій год. веч. в домі п. Винярського, 482 Main St. Проситься членство вирівняти свої залеглі вкладки. По зборах буде перекуска. — Лопушняк, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го СІЧНЯ 1964 р.

CLEVELAND, Ohio. Місячні збори С-ва Пресв. Марії, 112 Відділ після 2-ої і 3-ої Служб Божих в церковній залі св. ап. Петра і Павла. Того ж дня Відділ матиме Річні Загальні збори. — Анна Шмуцок, секр.

ВЕСТ ІСТОН, Па. Річні збори Т-ва ім. Є. Коновальця Відд. 438 в год. 2-ій по пол. В. Франт, предс., Ст. Терлецький, касир, Ст. Терлецький, мол., секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд. в 2-ій год. по пол. в церковній залі, 305 Гудсон Еве. На зборах будуть звіти: фінансовий і Контрольної Комісії та заприсяження урядників Відділу на 1964 рік. — В. Колданський, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Арх. Михаїла 476 Відд. в 12-ій год. дня в церковній залі при Сант Секін Партісон вул. ч. 59-69. На порядку дня: звіт управи за 1963 р. та вибір управи на 1964 рік. Членство проситься прибути, а залеглих з вкладками, вирівняти свої залеглості. — Управа.

СКРЕНТОН, Па. Річні збори Т-ва „Над Збруча" 280 Відд. в год. 3 по пол., 440 Wyoming Ave. На порядку нарад: Вибір управи на 1964 р. Проситься членство взяти участь. — Управа.

ГЕММОНД, Інд. Річні збори Б-ва св. І. Хрестителя 107-ий Відд. в год. 2:30 по пол. в церковній залі, 7035 Columbia Ave. Присутність всіх членів є обов'язкова. — Управа.

ШИКАГО — Південь, Ілл. Річні збори Т-ва Укр.-Амер. Єдність 35 Відд. в год. 3-ій по пол. у УНС домі, 1915 West 51st St. На порядку дня: звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нової управи на 1964 р. — В. Подоляк, предс., Б. Вовчик, секр.

ГЕМТРЕМК, Міш. Річні збори Т-ва Згода 20-ий Відд. в год. 1-ій по пол., в церковній залі, 11700 McDougall St. На порядку дня: звіт фін. секретаря та Контр. Комісії за 1963 рік. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорноморська Січ, Відд. 14-ий в год. 7:30 веч., в Січовій залі. Вкладки пересилати до секретаря: М. П. Отрок, R.D. 2, Cranbury, N. J. — Управа.

ПАСЕЙК, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 97 Відд. в год. 2-ій по пол. в церковній залі, 47 Говп Аве. На порядку дня: вибір управи на 1964 рік. — М. Табачук.

СКРЕНТОН, Па. Річні загальні збори Б-ва св. Марії 123 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі парафії св. Михаїла, ріг Howell St. & N. Main Ave. На порядку дня: звіт Управи, вибір нової управи на 1964 рік та інші справи. — І. Голик, секр.

АКРОН, Огайо. Річні збори Б-ва Сош. Св. Духа 495 Відд. в год. 1:30 по пол. в залі Укр. Кат. Церкви, 1866 Brown St. На порядку нарад: Звіти урядників та Контр. Комісії та вибір управи на 1964 рік. Є інші важні справи до обговорення. — Т. Кост, предс., С. Мотрович касир, В. Пулк, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. Річні збори Т-ва ім. Дв. Франка 271 Відд. в год. 2-ій по пол. в Українсько-Американському Народному Клюбі. На порядку нарад: звіти Управи, Контр. Комісії, вибір управи на 1964 р. — П. Дучій, предс., Я. Станецький, кас., І. Чопко, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Річні збори Т-ва Подільська Січ 8 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Михаїла. На порядку нарад: вибір управи на 1964 рік та принимання нових членів. — П. Гарасимів, предс., В. Мандзій, секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 349 Відділ о год. 2-ій по пол. в УН-Домі в Ранітан, Н. Дж. Проситься членів явитися на час, з уваги на вибір нової управи. — І. Тідь, секр.

МІЛВІЛ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запорізька Січ, Відд. 347 в год. 1-ій по пол. в залі де звичайно. На порядку нарад: звіт Контр. Комісії за минулий рік та вибір нової управи Відділу на 1964 рік. Проситься прийти на збори. — С. Патен, предс., С. Чопик, касир, Гр. Тимчій, секр.

ARNOLD, Pa. Річні збори Відділу 296 відбудуться 19-го січня ц. р. На порядку нарад: вибір управи на 1964 рік. — П. Лобур, секр.

ST. JOSEPH, Mo. Річні збори Т-ва Запорізька Січ 355 Відд. в год. 2-ій по пол. в церковній залі. — Управа.

РОМ, Н. Й. Місячні і Річні збори Б-ва св. Михаїла 121 Відд. в год. 1-ій по пол. залі УНДому. На порядку нарад: звіт урядників, Контр. Комісії і вибір нової управи на 1964 рік. Проситься вирівняти свої залеглі вкладки. — В. Кобіто, предс., В. Чуйко, кас., О. Гадз, секр.

МАГОНАЙ СИТІ, Па. Річні збори Т-ва Запорізька Січ Відд. 305 по другій Службі Божій в год. 11:30 рано. На порядку нарад: Звіт Управи за минулий рік та вибір нової на 1964 рік. Проситься членство вирівняти залеглі вкладки. — Н. Батіг, предс., М. Тихоневич, касир, М. Гентош, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 83 Відд. від год. 12-30-3 по пол. в Укр. Горож. Клюбі, 847 Н. Френклін вул. Проситься річних платників прибути і вплатити належні вкладки. — Р. Карбівник, предс., С. Гавриш, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Річні збори Т-ва ім. през. Волошина, 414 Відд. в год. 12:15 (після останньої Служби Божої) в церковній залі, 567 Джордж вул. Проситься вирівняти всі свої залеклі вкладки до Відділу. — Управа.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая 127 Відд. в год. 11:30 рано в церковній залі, Філморе і Онейда вул. Новий уряд на 1964 рік: І. Була, предс., А. Кобрин, заст., і орган. у Відділі та окрузі, п -ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, касир, М. Левицький, рек. секр., Д. Дранка, пом. рек. секр. Управа збиратиме вкладки кожної неділі та полагоджувати відділові справи в тому самому часі і місці, як подано вище. — Управа.

БРІДЖПОРТ, Конн. Річні збори Т-ва Українська Січ 59-ий Відд. в год. 2-ій по пол. в УН-Домі під ч. 500 Галлет вул. На порядку дня: Звіт Конт. Комісії на друге півріччя, вибір нової управи на 1964 рік, організування членів до Товариства у УНСоюзу. — Управа.

ШИКАГО, Ілл. Річні Загальні Збори Б-ва св. о. Миколая 106 Відд. в год. 1-ій по пол. при 841-43 Норт Вестерн Еве. Перед зборами від год. 11-1-ої буде побір вкладок. На порядку нарад: Звіти Управи за м. р., Контр. Комісії, вибір нової управи на 1964 р. і інші справи. Довгуючих членів просимо вирівнювати вкладки за м. р. Вкладки мусять бути заплачені до 25-го кожного місяця. — А. Іванюк, предс., Г. Дацьків, фін. секр., М. Попіль, касир.

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED FEMALE •

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвід при суконках. Цілість одягу; добра платня, постійна праця. Приємні умовини.
A. J. M.
720 E. 239 St. Bronx, N. Y.
(Street Level) Tel.: FA 4-9646

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED MALE •

ВЕЧІРНІЙ ПОРТЕР
"Part time" — мусить бути горожанин.
Голоситись:
15 Moore Street Кім. 307
New York City Близ. S. Ferry

ДЕНТИСТИЧНИЙ ТЕХНІК
Досвід. фахівець до карбування і моделів у відділі містків. Першоякісний працівник. Постійна праця, приємні умовини, нагода підвищень.
LE 9-9511

• BUSINESS OPPORTUNITY •

BUTCHER STORE IN OZONE PARK, L. I.
Повне влаштування, модерне. Продаж з втратою, ідеальне для подружжя або родини. Ціна на скорий продаж. Огляньте, щоб оцінити.
Тел.: VI 8-1264

DRY CLEANING WESTCHESTER. Надзвичайна можливість, треба оглянути. $900 тижнево, можна побільшити. Торгівля готівкою. Ціна на скорий продаж. Огляньте. Цінить $23.000. Спішіть.
Власник 914 TE 4-5429

Найкращий подарунок
на УРОДИНИ
на ІМЕНИНИ
— ЦЕ —
ШЕВЧЕНКОВІ ДУМИ І ПІСНІ
SHEVCHENKO'S THOUGHTS AND LYRICS
ДВОМОВНЕ ВИДАННЯ:
поезії в українському оригіналі на паристих сторонах, а на непаристих — в англійському перекладі.
Гарний формат, на доброму папері, сторін — 111.
ЦІНА: в твердій оправі — дол. 1.50
в м'якій оправі — дол. 1.00
Замовлення слати:
"SVOBODA", 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. 07303

БАГАТО ІЛЮСТРОВАНА КНИГА
Олекси Повстенка
КАТЕДРА СВ. СОФІЇ У КИЄВІ
Видання УВАН
В 336 ілюстраціях показано мистецьку велич катедри св. Софії, її архітектуру, мозаїку, фрески і всю оздобу.
В тексті вміщено історію Катедри від початку до наших часів.
Книга великого альбомного формату, 472 ст. на найкращому крейдяному папері — тексти англійською й українською мовами.
Ціна $12.50.
Замовляти:
"SVOBODA", 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. 07303

СЛОВНИК
Англо-Український Словник — 50.000 слів і виразів, 792 стор. в оправі— М. Л. Подвезько 5.00
Замовляйте:
"SVOBODA", 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. 07303

Віддаючи заміж доньку
Подбайте про відповідне забезпечення її майбутнього чоловіка в
Українському Народному Союзі.
Без господарського забезпечення немає тривалого щастя родини.
Справжнє забезпечення починається від $5,000

ШЕДЕВРИ СВІТОВОЇ ПОЕЗІЇ українською мовою:
СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ
ПОЕТИ ЗАХОДУ
60 перекладів
з поезії римської, італійської, французької, англійської, американської, німецької і польської.
Книжка має 136 сторінок у переплеті з золотими витисками.
ЦІНА — 3.00 дол.
Замовляти:
в книгарні „СВОБОДИ" й інших книгарнях.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
На дарунки: мистецькі альбоми з України, цікаві видання, книжки — через „АРКУ"

ВИСИЛКОВЕ БЮРО
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430
— бажає —
Всім нашим Шановним КЛІЄНТАМ І ЗНАЙОМИМ
Веселих Свят та Щасливого Нового Року

ЗЕЛА, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧУ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШУ ПРИ БАГАТЬОХ НЕДОМАГАННЯХ
ПОРУЧАЄМО ТАКІ:
На ревматизм — Elde Root 100 пігулок — $4.00;
На болі нирок і міхура — Hebkaps, No. 85 — 100 пігулок — $4.00;
На високе тиснення крови — H.B.T. — 100 піг. — $4.00;
На нерви — зелові пігулки No. 91 — 100 піг. — $4.00;
При „зміні життя" — Hot Flashes Corn Seal Compound піг., 100 — $4.50;
При запаленні жовчевого мішочка — GBT пігулки — 100 — $4.00;
При боляках шлунка Ulcerine — сконцентрований екстракт зел — 1½-місячне лічення — $6.50.
KIEHL PHARMACY, Inc.
Заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd AVENUE
поміж 13-ою і 14-ою вул.
NEW YORK, N. Y.

• REAL ESTATE •

ASTORIA, L. I.
DITMARS, 2-і род. мур., 5 кім. доми, викінчений підвал до винайму. $24.400.
TED RODIS, Broker
2926 Hoyt Avenue
AStoria 4-4804

ASTORIA, N. Y.
6 род. мур., пів-осібняк, олива, баксові, 3 гаражі, сабвей. — $36.500.
BRONX, N. Y.
20 род. (7 по 5 кім., 1 — 4 кім., 12 по 3 кім.), півосібняк, прихід $12,360. Ціна — $51,990.
MARATHON REALTY Co.
31-87, 32nd St. (near Broadway)
ASTORIA, L. I. YE 2-3550
Питати мгр Остап ФІРЧУК

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

• FUNERAL DIRECTORS •

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 5170. Пастка повна риби!

"THIS IS A SIMPLE, EFFECTIVE TRAP," SAID TARZAN. "THE FISH CAN SWIM IN, BUT NOT OUT."

"WATCH NOW, AS I PLACE IT WHERE THE WATER FLOWS BETWEEN ROCKS. WE WAIT A FEW SECONDS--"

"...AND THERE YOU ARE!" THE BOY SQUEALED IN DELIGHT AS THE JUNGLE LORD TRIUMPHANTLY SCOOPED UP A TRAP FULL OF FISH!

— Це є проста, але успішна пастка, — сказав Тарзан. — Рибка зможе заплисти, але не зможе втекти.

— Спостерігай тепер, як я кладу її в те місце, де вода пливе поміж камінням...

— І ось вже є! — запищав із радости хлопець, коли пан джунґлів підніс вгору із тріюмфом пастку, що була повна риби!